

Nr 150.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54; given Stockholms slott den 5 mars 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

De anslag, som efter riksstatens fastställande ytterligare äskats för det nu löpande budgetåret, har uppförts dels å tilläggsstat I som faststälts av 1953 års riksdag vid dess höstsession (rskr. 1953: 435), och dels å tilläggsstat II, som avser anslagsäskanden — upptagna i propositionen nr 2 — till innevarande års riksdag. Efter anmälan av nämnda proposition har anslagsäskanden å tilläggsstat II beslutats av Kungl. Maj:t i propositionerna nr 127 och 161.

De ytterligare anslagsäskanden avseende tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår, vilka ansetts nu böra föreläggas riksdagen, har tidigare denna dag anmälts. På hemställan av vederbörande föredragande har Kungl. Maj:t därvid fattat beslut enligt bilagda utdrag av statsrådsproto-

kollet för denna dag (*bil. 1—14*). En förteckning över av Kungl. Maj:t å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 till och med denna dag äskade anslag *utöver* de i propositionen nr 2 upptagna anslagen torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende (*bihang*).

Av förteckningen framgår att efter det proposition nr 2 till årets riksdag framlades, å tilläggsstat äskats 56,8 miljoner kronor å driftbudgeten och 19,2 miljoner kronor å kapitalbudgeten. Härav hänför sig 50,0 miljoner kronor å driftbudgeten (inkl. avskrivningsmedel) och 12,0 miljoner kronor å kapitalbudgeten till av sysselsättningspolitiska skäl gjorda medelsäskanden, vilka i annat sammanhang tidigare denna dag anmälts av vederbörande föredragande.

Å tilläggsstat I har tidigare av riksdagen anvisats anslag om tillhoppa 6,5 miljoner kronor å driftbudgeten, varjämte å tilläggsstat II äskats anslag om 144,7 miljoner kronor å driftbudgeten och 23,5 miljoner kronor å kapitalbudgeten. Vid bifall till de till och med denna dag gjorda anslagsäskanden å tilläggsstat II skulle anslagen å tilläggsstater till riksstaten för innevarande budgetår uppgå till sammanlagt för driftbudgeten 208,0 miljoner kronor och för kapitalbudgeten 42,7 miljoner kronor.

Chefen för finansdepartementet hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna de förslag, om vilka Kungl. Maj:t enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag (*bil. 1—14*) fattat beslut.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Otto Winther.

Bilaga 1.

Egentliga statsutgifter.**Andra huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler härefter under justitiedepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 samt anför därvid följande.

B. Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet.

[1] **Riksåklagarämbetet: Avlöningar.** Den i gällande avlöningsstat för riksåklagarämbetet upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal är fastställd till 44 000 kronor.

I skrivelse den 24 februari 1954 har *riksåklagarämbetet* anmält, att icke-ordinarieposten icke kan förväntas förslå för de utgifter som skall bestri- das därifrån.

Av särskilda skäl har ett tjänstebyte, som medfört extra belastning av anslaget, ägt rum mellan byråchefen vid ämbetet Erik Vinberg och statsåklagaren i Stockholm Martin Lundqvist. Genom särskilda beslut av Kungl. Maj:t har Vinberg alltsedan den 16 februari 1953 åtnjutit tjänstledighet för uppehållande av befattningen såsom statsåklagare i Stockholm samt Lundqvist förordnats att under Vinbergs ledighet uppehålla dennes byråchefsbefattning. Ledigheten för Vinberg och byråchefsförordnandet för Lundqvist gäller tills vidare till och med den 31 mars 1954. Anledning föreligger emellertid att räkna med att Lundqvists tjänstgöring såsom t. f. byråchef kommer att förlängas intill utgången av innevarande budgetår. I förenämnda beslut har Kungl. Maj:t medgivit Lundqvist rätt att under förordnandet

uppbära ersättning för den lön och åtnjuta den semester, varom han visar sig ha gått miste, samt tillika dels föreskrivit att ersättningen skall bestridas från riksåklagarämbetets icke-ordinariepost och dels medgivit, att nämnda anslagspost för ändamålet må överskridas med belopp som motsvarar avlöning till tjänsteman i lönegrad Ca 37: 39, varmed här torde böra förstås grundlönen enligt sagda löneklass, d. v. s. 1 546 kronor i månaden. Lundqvist åtnjuter såsom statsåklagare i Stockholm lön enligt lönegraden Co 17 med 2 860 kronor i månaden. Genom Lundqvists tjänstgöring hos ämbetet uppkommer en merbelastning å anslaget till icke-ordinarie personal uppgående till (2 860—1 546) 1 314 kronor i månaden eller för helt år räknat 15 768 kronor.

Belastningen å ämbetets anslagpost till icke-ordinariepersonal utgjorde den 31 december 1953 41 160 kronor. För återstoden av budgetåret räknar ämbetet i första hand med att posten kommer att belastas med ytterligare cirka 37 170 kronor. Utgifterna för innevarande budgetår skulle sålunda uppgå till sammanlagt 78 330 kronor. Under förutsättning att — såsom ämbetet räknat med — statsåklagaren Lundqvist kommer att uppehålla byråchefstjänst hos ämbetet under hela budgetåret och att anslagsposten till icke-ordinarie personal på grund härav får även under tiden april—juni 1954 överskridas med belopp som motsvarar grundlönen enligt 39:e löneklassen, skulle under innevarande budgetår å anslagsposten till icke-ordinarie personal stå till ämbetets förfogande (44 000 + 18 552) 62 552 kronor. Anslagsposten skulle alltså av nu nämnda anledning behöva förstärkas med ett belopp av (78 330—62 552) 15 778 kronor eller i runt tal 15 800 kronor.

Emellertid får ämbetet anmäla, att ämbetet har anledning räkna med att arbetsuppgifter av omfattande och invecklad beskaffenhet inom en nära framtid — möjligen redan under den närmaste tiden — kommer att tillföras ämbetet. Enär ämbetet icke har möjlighet att med tillgänglig personal bemästra den arbetsbörda, som sålunda kan förväntas inom kort föreligga, får ämbetet hemställa, att anslagsposten till icke-ordinarie personal under innevarande budgetår måtte förstärkas med — utöver nyssnämnda 15 800 kronor — ytterligare 10 000 kronor, vilket belopp är avsett att i mån av behov tagas i anspråk för avlöning under återstoden av budgetåret av kvalificerat juridiskt arbetsbiträde.

Under hänvisning till det anförda hemställer riksåklagarämbetet om förstärkning av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med 25 800 kronor.

Departementschefen. Med anledning av vad riksåklagarämbetet anfört i fråga om merbelastning å ämbetets anslagpost avlöningar till icke-ordinarie personal till följd av visst tjänstebyte, som kan förutsättas sträcka sig över hela innevarande budgetår, tillstyrker jag, att nämnda post må överskridas med 15 800 kronor. I syfte att bereda ämbetet möjlighet att fullgöra

sådana eventuellt uppkommande skyndsamma arbetsuppgifter, som i framställningen avses, bör i mån av behov ytterligare överskridande få ske med högst 10 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den i avlöningsstaten för riksåklagarämbetet upptagna anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1953/54 överskridas med högst 25 800 kronor.

C. Domstolarna.

[2] 16. **Kostnader för viss försöksverksamhet vid hovrätter och domsagor.** Genom beslut i december 1950 och september 1951 uppdrog Kungl. Maj:t åt statens organisationsnämnd att verkställa organisationsundersökningar vid nedre justitierevisionen samt rikets hovrätter och domsagor. Översynen skulle avse samtliga arbetsuppgifter som icke vore av uteslutande juridisk karaktär. Sedan nämnden företagit undersökningar av nu tillämpade arbetsformer på dessa områden, har nämnden i en den 25 augusti 1953 avlämnad utredning redovisat resultatet av undersökningarna beträffande den egentliga administrativa verksamheten. Avsikten är att bedöma i denna utredning berörda frågor och efterföljande förslag från nämnden i ett sammanhang. Den 4 december 1953 har nämnden erhållit Kungl. Maj:ts bemyndigande att från och med den 1 januari 1954 tills vidare vid hovrätterna och domsagorna försöksvis genomföra förändrade handläggningsformer för arbetsuppgifter av administrativ karaktär i anslutning till rättegångsförfarandet. På grundval av bl. a. därvid vunna erfarenheter kommer nämnden att i ett senare betänkande framlägga förslag till omläggningar i dessa arbetsförfaranden och därav föranledda beräkningar avseende personalbehovet. Dessa beräkningar kommer bl. a. att gälla behovet av biträdespersonal i anslutning till den dömande verksamheten vid nedre justitierevisionen och hovrätterna, av tingsnotarier och domsagobiträden ävensom av expeditionsvaktspersonal.

Statens organisationsnämnd (skr. 14/1 1954) hemställer, att ett belopp av högst 43 000 kronor måtte ställas till nämndens förfogande för att täcka vissa kostnader i samband med den försöksorganisation, som nämnden enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 december 1953 må genomföra rörande vissa arbetsförfaranden vid domstolarna. De beräknade kostnaderna avser anskaffande av vissa maskiner och apparater (högtalaranläggning till avdelning vid Svea hovrätt, fotokopieringsapparater m. m.) för tillhoppa cirka 10 000 kronor samt diverse material (blanketter, fönsterkuvert, pärmar, stämplor, fotopapper för snabbkopiering, material för mikrofilmning av inskrivningshandlingar, ljuskopieringspapper m. m.) för sammanlagt omkring 33 000 kronor.

Departementschefen. För utförande av ifrågavarande ur rationaliserings-synpunkt angelägna försöksverksamhet torde det vara nödvändigt att förse berörda domstolar med särskild materialutrustning m. m. Mot den av statens organisationsnämnd i sådant avseende planerade anskaffningen och de därför beräknade kostnaderna har jag icke något att erinra. Medelsbehovet torde böra tillgodoses genom anvisande av särskilt reservationsanslag å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:ts måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för viss försöksverksamhet vid hovrätter och domsagor* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 43 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Lars-Erik Samuelsson.

Bilaga 2.

Egentliga statsutgifter.

Tredje huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÅNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Ministern för utrikes ärendena anmäler härefter under utrikesdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 samt anför därvid följande.

C. Diverse.

[1] 13. Tillfälliga representationskostnader. Detta anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 60 000 kronor. Därjämte fanns vid ingången av budgetåret en reservation av 1 618 kronor. Medelsförbrukningen å anslaget har intill den 1 mars 1954 utgjort ca 50 600 kronor, varför de under återstoden av detta budgetår disponibla medlen uppgår till endast omkring 11 000 kronor.

Medelsbehovet för tillfälliga representationskostnader har under senare tid avsevärt stigit, särskilt på grund av den ökade omfattningen av officiella besök samt handelspolitiska förhandlingar i Stockholm. På grundval av föreliggande beräkningar förutses kostnaderna för ifrågavarande ändamål under tiden mars—juni 1954 uppgå till omkring 26 000 kronor. Ett ytterligare belopp av 15 000 kronor är därför erforderligt och bör nu äskas å tilläggsstat.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tillfälliga representationskostnader* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 150.

Vad ministern för utrikes ärendena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

G. Ljungdahl.

Bilaga 3.

Egentliga statsutgifter.

Fjärde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÅNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, anmäler vissa under försvarsdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 och anför därvid följande.

C. Försvarskrafterna.

Armén.

[1] 23 a. **Armén: Återanskaffning av vissa inventarier.** Vid brand den 28 april 1952 i marketenteribyggnaden vid Livregementets husarer förstördes bland annat vissa inventarier.

Arméförvaltningen hemställer i skrivelse den 2 februari 1954 att ett belopp av 39 000 kronor måtte ställas till förfogande för återanskaffning av ifrågavarande inventarier.

Statskontoret anför i utlåtande den 15 februari 1954 att ifrågavarande kostnader torde böra bestridas från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Departementschefen. Jag förordar att ett belopp av 39 000 kronor anvisas på tilläggsstat för ifrågavarande ändamål och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Återanskaffning av vissa inventarier* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 39 000 kronor.

Marinen.

[2] 72 a. **Marinen: Återanskaffning av viss sjökabel m. m.** Vissa sjökablar tillhörande förbindelsenätet för Göteborgs kustartilleriförsvär har i samband med ankringar och sjöolyckor blivit så skadade att de icke kan repareras.

Marinförvaltningen hemställer i skrivelse den 15 december 1953 att 133 000 kronor måtte anvisas för återanskaffning och utläggning av sjökablar.

Statskontoret förklarar i utlåtande den 18 januari 1954 att ämbetsverket icke har något att erinra mot att ifrågavarande kostnader bestrides från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Departementschefen. Jag förordar att medel för ifrågavarande ändamål anvisas på tilläggsstat. Jag räknar med ett belopp av 130 000 kronor och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Återanskaffning av viss sjökabel m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Brita Wassén.

Bilaga 4.

Egentliga statsutgifter.

Femte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Departementschefen, statsrådet Sträng, anmäler under socialdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 samt anför följande.

G. Diverse.

[1] 11. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Under förevarande rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 835 000 kronor. Den vid ingången av budgetåret befintliga reservationen uppgick till ca 20 000 kronor. Till förfogande stod alltså vid budgetårets ingång ett belopp av ca 855 000 kronor.

Den 31 januari 1954 hade av anslaget tillhoppa 548 000 kronor tagits i anspråk. Den höga medelförbrukningen under budgetårets första sju månader sammanhänger med att ett antal betänkanden i frågor, som avsetts skola helt eller delvis underställas 1954 års riksdag, färdigställts under denna tid. Sålunda må bl. a. nämnas socialförsäkringsutredningens betänkande om allmän moderskapsförsäkring, vidare tre särskilda betänkanden som sammanhänger med sjukförsäkringsreformen samt ungdomsvårdsskoleutredningens slutbetänkande. Det har på det hela taget icke varit möjligt att i fråga om dessa utredningar vidtaga några besparingsaktioner av betydelse. Däremot har stor restriktivitet iakttagits gentemot övriga under socialdepartementet arbetande kommittéer. Emellertid kommer ändock vissa av de

pågående utredningarna att medföra betydande kostnader. Främst må nämnas, att det för den pågående utredningen av åldringsvårdsfrågorna befunnits vara av stor vikt att inhämta material genom en intervjuundersökning bland åldringar. Ett belopp av 50 000 kronor har ställts till förfogande här för. Vidare har socialförsäkringsutredningen i november 1953 erhållit direktiv att utreda frågor om samordning mellan å ena sidan sjuk- och yrkeskadeförsäkringarna och å andra sidan folkpensioneringen, ett arbete som kräver en betydande arbetsinsats och som bör fullföljas snarast möjligt. Härjämte vill jag framhålla, att vissa utredningar på senaste tiden tillsatts eller inom kort kommer att tillsättas i syfte att klarlägga vissa andra med sjukförsäkringsreformen sammanhängande frågor av karaktär att fordra snabast möjliga handläggning. Jag har även för avsikt att inom kort föreslå vissa utredningar jämväl i andra frågor, bl. a. en utredning rörande allmän arbetstidsförkortning. Den 1 februari 1954 återstod å anslaget ett belopp av 307 000 kronor. Enligt mina beräkningar kan det ytterligare medelsbehovet under anslaget uppskattas till mellan 350 000 och 360 000 kronor. Anslaget bör därför förstärkas med 50 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Alf Björnelid.

Bilaga 5.

Egentliga statsutgifter.

Sjätte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler härefter under kommunikationsdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 samt anför därvid följande.

I. Diverse.

9. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Kommunikationsdepartementets kommittéanslag, som för budgetåren 1951/52 och 1952/53 anvisats med 325 000 kr., varav 75 000 kr. på tilläggsstat, resp. 250 000 kr., har i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med ett belopp av 300 000 kr. Vid ingången av budgetåret förelåg å anslaget en reservation av cirka 29 900 kr. Medelsförbrukningen å anslaget under budgetåret har intill den 1 februari 1954 utgjort i runt tal 195 500 kr. Återstående medel uppgick alltså till omkring $(300\ 000 + 29\ 900 - 195\ 500)$ 134 400 kr.

De oundgängliga utgifterna för kommittéer och utredningar kommer under innevarande budgetår att bli större än vad som vid anslagets beräkning kunnat förutses. Orsakerna härtill är flera. Oaktat elkraftutredningen, vilken är den mest kostnadskrävande av de vid ingången av budgetåret verksamma kommittéerna, intensifierat sitt arbete, har den icke hunnit slutföra sitt uppdrag inom beräknad tidrymd. Jämväl 1951 års byggnadsutredning

har blivit mera arbetskrävande än vad som från början räknats med. En oförutsedd och betydande belastning av anslaget har även uppstått genom att det visat sig erforderligt att under budgetåret 1953/54 tillkalla sakkunniga för samråd med byggnadsstyrelsen vid utarbetande av förslag till reviderade anvisningar till byggnadsstadgan. Arbetet härmed påbörjades hösten 1953. Medelsbehovet för den i juni 1953 tillsatta 1953 års trafikutredning har först nu kunnat närmare beräknas, sedan utredningen varit verksam en tid och hunnit planlägga sitt arbete.

Vidare har under innevarande budgetår tillkommit vissa utredningar, nämligen 1953 års trafiksäkerhetsutredning, utredningen för översyn av den statliga och statsunderstödda husbyggnadsverksamheten samt, på riksdagens initiativ, 1954 års kommitté för utredning om högertrafik. Ingen av dessa utredningar var förutsedd vid anslagsberäkningen för budgetåret. Enbart för högertrafikutredningen kan kostnaderna för återstoden av budgetåret beräknas till cirka 30 000 kr. Dessutom överväger jag att inom den närmaste tiden anhålla om Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillsätta ytterligare ett par kommittéer för utredningar, varom riksdagen framfört önskemål.

Under dessa förhållanden synes de för ifrågavarande ändamål under nu löpande budgetår tillgängliga medlen icke komma att förslå. En beräkning av kostnaderna under den återstående delen av budgetåret visar, att även med iakttagande av stor återhållsamhet med utgifterna ytterligare 75 000 kr. erfordras. Jag hemställer därför, under åberopande av det anförda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kr.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Gösta Kahm.

Bilaga 6.

Egentliga statsutgifter.**Sjunde huvudtiteln.**

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars
1954.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler härefter under finansdepartementet hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 samt anför därvid följande.

C. Skatte- och kontrollväsen.

[1] 11. **Mynt- och justeringsverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.** För budgetåret 1947/48 anvisade riksdagen för nyanskaffning av vissa maskiner till mynt- och justeringsverket ett reservationsanslag av 108 000 kronor. Anslaget avsågs för inköp av en högfrekvensugn och en myntpress. På grundval av infordrade anbud beräknades kostnaderna, inklusive installationskostnader, för högfrekvensugnen till 58 000 kronor och för myntpressen till 50 000 kronor (1947: statsverksprop. VII ht p. 41; SU 7; rskr 7).

Med hänsyn till den fördyring å materiel, som inträtt sedan nyssnämnda anslag äskades, anvisade 1949 års riksdag å tilläggsstat för budgetåret 1948/49 för förevarande ändamål ett ytterligare belopp av 29 000 kronor (prop. 1949: 125; SU 107; rskr 195). Sedermera anvisades för budgetåret 1952/53 till täckande av ytterligare uppkomna merkostnader ett belopp av 20 000 kronor (1952: statsverksprop. VII ht p. 45; SU 7; rskr. 7).

Sammanlagt har sålunda till inköp av ifrågavarande högfrekvensugn och myntpress anslagits 157 000 kronor.

I skrivelse den 10 februari 1954 har *mynt- och justeringsverket* hemställt, att utöver redan beviljade medel 18 628 kronor 50 öre måtte anvisas för

slutlikvid av förenämnda maskiner. Myntpressen har likviderats med 72 209 kronor 46 öre. Slutliga kostnaden för högfrekvensanläggningen har genom prisklausuler i leveransavtalet kommit att uppgå till 103 419 kronor 4 öre, medan 84 790 kronor 54 öre står till verkets förfogande för täckande av denna kostnad. En brist å 18 628 kronor 50 öre föreligger således.

Departementschefen. Det av mynt- och justeringsverket begärda beloppet, som erfordras för slutlikvid av ifrågavarande högfrekvensanläggning, torde böra anvisas redan under innevarande budgetår och därvid avrundas till 18 700 kronor.

Jag hemställer, med biträdande av ämbetsverkets förslag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Mynt- och justeringsverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 18 700 kronor.

[2] **Kostnader för årlig taxering.** Under denna rubrik har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits ett förslagsanslag av 10,2 miljoner kronor.

Vid anmälan av motsvarande anslag i 1954 års statsverksproposition (VII ht p. 56) framhöll jag, att vid anslagsberäkningen även borde beaktas de anspråk vissa uppbördsstäder med stöd av 145 § 1 mom. taxeringsförordningen framfört om ersättning för städernas medverkan i arbetet med längdföring, sortering o. dyl. av deklaramaterialet. I anledning av nämnda anspråk, som i vissa fall även avsåg ersättning för gångna år, tillkallade jag enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 24 april 1953 generaldirektören W. Björck med uppdrag att efter förhandlingar med Stockholms stad m. fl. städer inkomma med förslag till överenskommelse mellan staten och berörda städer rörande ifrågavarande ersättning. Dessa förhandlingar var ej slutförda vid tiden för statsverkspropositionens framläggande. Enligt vad jag då anförde avsåg jag emellertid att, därest godtagbara uppgörelser träffades med berörda städer, föreslå Kungl. Maj:t att i annat sammanhang anmäla denna fråga för riksdagen. Då det emellertid syntes lämpligt att anslaget äskades slutligt, föreslog jag — utan att därigenom vilja på något sätt föregripa resultatet av pågående förhandlingar — att för angivna ändamål under anslaget, som uppfördes med 11,3 miljoner kronor, beräknades ett belopp av förslagsvis 600 000 kronor.

De städer, som avses med det åt Björck lämnade uppdraget, har samtliga egen uppbördsförvaltning. Bestämmelser om dessa städernas medverkan vid taxeringsarbetet och om deras rätt till ersättning härför återfinns i 15 och 108 §§ samt 145 § 1 mom. taxeringsförordningen. För Stockholms stad gäller dock enligt kungörelsen den 20 februari 1948 (nr 150) i viss mån särskilda bestämmelser.

Enligt 15 § 1 mom. och 108 § taxeringsförordningen må drätselkammaren, efter hörande av den lokala skattemyndigheten, ställa tjänsteman, som

godkänts av länsstyrelsen, till beskattningsnämnds förfogande för att tillhandagå vid mottagandet och ordnandet av deklARATIONER och andra uppgifter till ledning vid taxering samt för att lämna biträde vid granskningen av avlämnade deklARATIONER och även i övrigt, efter behov, biträda beskattningsnämnds ordförande. För sådan eller på annat sätt lämnad *frivillig medverkan* kan enligt 145 § 1 mom. 2) taxeringsförordningen utgå bidrag av statsmedel till stad, därest Kungl. Maj:t finner de av staden vidtagna åtgärderna »äga särskilt värde för det allmänna».

Enligt 15 § 2 mom. skall den lokala skattemyndigheten lämna erforderligt biträde »vid uppläggandet och kompletterandet av de längder, som skola föras av fastighetstaxeringsnämnd och taxeringsnämnd». Häremot svarar en bestämmelse i 145 § 1 mom. 3) taxeringsförordningen om gottgörelse av statsmedel för det i samband med taxeringsförrättningarna lämnade biträde av städernas tjänstemän. Medverkan enligt 15 § 2 mom. taxeringsförordningen, s. k. *obligatorisk medverkan*, torde i förevarande sammanhang få anses omfattas, förutom förändret av inkomst-, förmögenhets- och fastighetslängderna, jämväl summering och kollationering av vederbörliga kolumner i längderna. Beträffande inkomstlängden avses härvid införandet av de olika inkomstkällorna, taxerad inkomst, Ortsavdrag och beskattningsbar inkomst med uträkning av på äkta makar belöpande del av densamma ävensom taxeringsnämndens anteckningar samt beträffande förmögenhetslängden jämväl uppläggande av stomme till densamma.

Enligt den för Stockholms stad särskilt gällande kungörelsen kan staden biträda vid taxeringsarbetet på sätt i 108 § taxeringsförordningen sägs genom tjänstemän som, med godkännande av överståthållarämbetet, ställas till förfogande av direktionen för uppördsverken. I stället för sådant biträde, som nu sagts, äger staden lämna statsverket bidrag till kostnaden för utförande av motsvarande arbetsuppgifter. Vid fullgörande av den medverkan, som enligt vad förut sagts obligatoriskt åligger uppördsstad, skall i Stockholm, liksom i andra städer, erforderligt biträde lämnas av den lokala skattemyndigheten. Gottgörelse härför synes böra utgå enligt 145 § 1 mom. 3) taxeringsförordningen.

I en den 27 februari 1954 dagtecknad skrift har *Björck* anmält, att preliminär uppgörelse träffats med representanter för Stockholm, Göteborg och Malmö om ersättning för dessa städers medverkan i taxeringsarbetet, m. m.

Inledningsvis erinrar *Björck* om att Kungl. Maj:t hittills städse lämnat utan bifall städers yrkanden om ersättning för s. k. frivillig medverkan utom då det gällt avlönande av bokföringssakkunnig personal. Under beaktande härav och med hänsyn till den fördel städerna själva måste ha av denna medverkan i taxeringsarbetet i form av bättre taxeringsresultat har *Björck* ansett sig ej kunna föreslå, att statens bidragsgivning i förevarande hänseende ökades utöver vad som hittills tillämpats. I detta sammanhang framhåller *Björck* även den betydande ekonomiska fördel städerna har av att staten vid källskattereformens genomförande iklätt sig hela det ekonomiska

ansvaret för restförda skatter med undantag av sådana, som numera avkorkas jämlikt 65 § uppbördsförordningen den 5 juni 1953.

För städernas s. k. obligatoriska medverkan i längdföringsarbetet och vad därmed sammanhänger bör enligt Björck gottgörelse utgå. Därest emellertid kostnaderna härför i viss stad är oproportionerligt höga i förhållande till andra jämförbara städer eller landet i övrigt synes det naturligt, att kostnaderna reduceras till en skälig nivå. Hänsyn bör dock tagas till de rationaliserings- och organisationsproblem, som kan förefinnas i de största städerna. För Stockholms vidkommande kan vidare pekas på de övergångssvårigheter, staden haft i samband med omorganisationen av skatteverket.

I sin skrift meddelar Björck vidare, att enligt förenämnda uppgörelser — som träffats under förutsättning av Kungl. Maj:ts respektive vederbörande stads godkännande — berörda städer avstår från nu begärd ersättning för sorteringsarbetet o. dyl. samt att gottgörelse för städernas medverkan i längdföringsarbetet o. dyl. skall utgå för åren till och med år 1952 med engångsbelopp samt från och med år 1953 tills vidare, därest ej väsentligt ändrade förhållanden inträder i fråga om avlöningar eller taxeringsteknik o. dyl., med å-pris av 60 öre, 50 öre och 40 öre för respektive Stockholm, Göteborg och Malmö, beräknat efter antalet skattskyldiga såväl enligt inkomstlängden med taxerad inkomst som enligt förmögenhetslängden med beskattningsbar förmögenhet.

Den närmare innebörden av uppgörelserna framgår av följande tablå.

Stad	År	Obligatorisk medverkan		Frivillig medverkan	
		Städernas yrkanden (kr.)	Uppgörelserna (kr.)	Städernas yrkanden (kr.)	Uppgörelserna (kr.)
Stockholm	1948	270 000	—	330 000	
	1949	313 000		336 316	
	1950	309 941	} 1 275 000	333 591	
	1951	406 054,97		380 072,13	
	1952	529 207		534 998	
	1953	440 361,26	331 044,60	450 233,67	
Göteborg	1948	136 500		226 000	
	1949	136 500		226 000	
	1950	136 500	} 200 000	226 000	
	1951	277 584		85 698	
	1952	404 786		125 737	
	1953	388 244,34	120 361,50	99 269,28	
Malmö	1950	63 800		1	
	1951	75 500	} 135 000	1	
	1952	89 870,15		75 658,66	
	1953	95 298,20	55 101,20	77 533,89	
Summa		4 073 146,92	2 116 507,30	3 507 107,63	

¹ Beloppen ej preciserade.

² Härtill kommer de av Malmö för åren 1950—1951 yrkade men ej preciserade beloppen.

För övriga uppbördsstäders vidkommande föreslår Björck, att ersättningen för medverkan i längdföringsarbetet och vad därmed sammanhänger bör utgå efter en med antalet skattskyldiga stigande skala, dock med högst 35 öre per sådan skattskyldig som förut sagts.

Stadskollegiet i Stockholm samt drätselkamrarna i Göteborg och Malmö har numera godkänt förenämnda uppgörelser.

Departementschefen. De av generaldirektören W. Björck träffade uppgörelserna med representanter för Stockholm, Göteborg och Malmö innebär, att från och med nästa budgetår till nämnda städer skall enligt vissa grunder utanordnas sammanlagt ca 500 000 kronor för år såsom gottgörelse för städernas medverkan i längdföringsarbetet och vad därmed sammanhänger. För de gångna åren skall enligt uppgörelserna ersättning för berörda städers ifrågavarande medverkan utgå med sammanlagt i runt tal 2 116 500 kronor. Jag tillstyrker, att de träffade uppgörelserna med nämnda städer för statens del godkännes. Mot Björcks förslag till ersättning åt övriga uppbördsstäder för sådan medverkan som nu sagts har jag ingen erinran.

Till bestridande av förenämnda belopp å 500 000 kronor ävensom av de kostnader, som för samma ändamål belöper på övriga ifrågakommande uppbördsstäder, har såsom förut nämnts för nästa budgetår slutligt äskats 600 000 kronor under anslaget till Kostnader för årlig taxering. Medel att bestrida utgifter av sådan storleksordning som förenämnda retroaktiversättning är ej beräknade i motsvarande för innevarande budgetår uppförda anslaget. Riksdagens samtycke härtill torde därför böra inhämtas. Då anslaget är av förslagsanslags natur, torde särskild medelsanvisning för ändamålet ej vara påkallad.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att ersättning till Stockholm, Göteborg och Malmö för medverkan i taxeringsarbetet under de år av tidsperioden 1948—1953, varom uppgörelser träffats, må bestridas från det för budgetåret 1953/54 anvisade anslaget till Kostnader för årlig taxering.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Otto Winther.

Egentliga statsutgifter.

Nionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup, anmäler härefter under jordbruksdepartementet hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 samt anför därvid följande.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar m. m.

[1] 9. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Statens försöksgårdar. Under denna anslagsrubrik har för budgetåret 1953/54 anvisats ett förslagsanslag av 298 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 5 juni 1953, bland annat, bemyndigat styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök att fastställa stater för de olika försöksgårdarna för nämnda budgetår. Därvid skulle iakttagas, att till utgifter för försöksverksamheten och för investeringar vid samtliga försöksgårdar icke finge användas högre belopp än 130 400 respektive 106 000 kronor samt att i staterna icke finge upptagas högre nettotillskott av statsmedel än tillhoppa 253 000 kronor. Vidare har högskolestyrelsen bemyndigats att för täckande av oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstminskningar i jordbruksdriften medgiva överskridanden av försöksgårdarnas stater i den mån det sammanlagda nettotillskottet av statsmedel icke komme att överstiga 273 000 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 15/2 1954) hemställer, att å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1953/54 skall till statens försöksgårdar anvisas ett anslag å 310 800 kronor, varav 157 500 kronor för betalning av vissa skulder, som åvilar Öjebyns och Brännbergs

försöksgårdar, samt 153 300 kronor till kostnader för driften vid nämnda gårdar under innevarande budgetår.

I motiveringen för sitt äskande anmäler högskolestyrelsen inledningsvis, att styrelsen i samband med en av styrelsen igångsatt utredning rörande försöksgårdarnas ekonomi och förvaltning låtit granska ekonomien och förvaltningen vid Öjebyns och Brännbergs försöksgårdar. Därvid har konstaterats, att förutvarande extra ordinarie försöksgårdsföreståndaren för Öjebyns försöksgård, vilken jämväl varit tillförordnad föreståndare för Brännbergs försöksgård, ådragit försöksgårdarna betydande skulder.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att förenämnda granskning av högskolestyrelsen anförtrotts en av styrelsen utsedd kommitté, vilken då fråga varit om Öjebyns försöksgård anlitat en auktoriserad revisor, åt vilken uppdragits att från gårdens större affärsförbindelser söka erhålla kontoutdrag utvisande de utbetalningar, som gjorts till gården, och de inbetalningar, som erhållits från gården under tiden den 1 juli 1950—den 15 november 1953.

Beträffande det för betalning av vissa skulder äskade beloppet framgår av högskolestyrelsens skrivelse, att vid berörda försöksgårdar förekommit såväl utgifter som inkomster, vilka betalats respektive uppburits av föreståndaren men icke redovisats. Sålunda uppgår beloppet av betalade men icke redovisade utgifter till omkring 207 600 kronor för Öjebyns försöksgård och till omkring 1 600 kronor för Brännbergs försöksgård. Å andra sidan synes enligt högskolestyrelsen den verkställda granskningen ge vid handen, att vid Öjebyns försöksgård influtit omkring 149 000 kronor, vilka inkomster varken fakturerats eller inbetalats till högskolan. Härtill kommer ett belopp å 10 600 kronor, vilket avser fakturerade och betalade men icke redovisade inkomster. Föreståndarens fordran mot statsverket skulle alltså uppgå till $(207\ 600 + 1\ 600 - 149\ 000 - 10\ 600 =)$ 49 600 kronor. Av högskolestyrelsens skrivelse framgår vidare, att ej likviderade räkningar finnes å sammanlagt 107 900 kronor, varav 94 300 kronor avser Öjebyns försöksgård och 13 600 kronor Brännbergs försöksgård.

Högskolestyrelsen framhåller vidare, att ytterligare granskning av materialet pågår. Denna avser närmast kontroll av att räkningar icke redan likviderats av lantbrukshögskolan och ingår i räkenskaperna. I samband med denna utredning, vilken torde komma att bli tidsödande, bör enligt styrelsen undersökas, om skadeståndskrav bör framställas mot föreståndaren för att denne undanhållit upplysningar, som varit nödvändiga för att kunna bedöma ekonomien vid Öjebyns försöksgård. Genom nämnda undanhållande har föreståndaren gjort det omöjligt för styrelsen att vidtaga åtgärder i tid för att nedbringa kostnaderna för försöksgården. Med hänsyn till dessa omständigheter kan det enligt styrelsen givetvis ifrågasättas, om nyssnämnda belopp å 49 600 kronor bör äskas nu. Styrelsen finner det dock lämpligt, att hela beloppet upptages. I den mån anslaget ej kan utnyttjas under innevarande budgetår, bör beloppet återgå till statsverket.

Vad härefter angår det av högskolestyrelsen till kostnader för driften vid Öjebyns och Brännbergs försöksgårdar äskade beloppet å 153 300 kronor torde först få anmälas, att styrelsen för innevarande budgetår fastställt följande stater för dessa gårdar.

Brännbergs försöksgård.

Kostnader för försöksverksamheten vid Brännbergs försöksgård och Sunderbyn, <i>högst</i>	17 100
Kostnader för investeringar, <i>högst</i>	7 400
Summa kronor	24 500
Särskilda uppbördsmedel	18 000
Kostnader för jordbruksdriften	22 200
Underskott å jordbruksdriften	4 200
Nettoutgift kronor	28 700

Öjebyns försöksgård.

Kostnader för försöksverksamheten, <i>högst</i>	19 000
Kostnader för investeringar, <i>högst</i>	8 000
Summa kronor	27 000
Särskilda uppbördsmedel	100 000
Kostnader för jordbruksdriften, förslagsvis	107 000
Underskott å jordbruksdriften	7 000
Nettoutgift kronor	34 000

Enligt högskolestyrelsens beräkningar måste nettoutgiften för Brännbergs försöksgård överskridas med 14 000 kronor och nettoutgiften för Öjebyns försöksgård med 139 300 kronor. Rörande förstnämnda belopp anför styrelsen i huvudsak följande.

Posten kostnader för försöksverksamheten har under tiden 1/7 1953—15/1 1954 belastats med utgifter om sammanlagt cirka 6 650 kronor. För tiden 16/1—30/6 1954 beräknas kostnaderna till 8 650 kronor. Återstående belopp, 1 800 kronor, skall användas för att bestrida kostnaderna för den nedskurna försöksverksamheten vid Öjebyn under resten av budgetåret. Det belopp, som upptagits under posten kostnader för investeringar, bör användas för inköp av de nödvändigaste inventarierna. Från posten kostnader för jordbruksdriften har hittills utbetalats sammanlagt cirka 21 550 kronor. För tiden 16/1—30/6 1954 beräknas åtgå ytterligare 14 700 kronor eller tillhoppa 36 200 kronor under budgetåret. Enligt dessa beräkningar skulle nettoutgiften för Brännbergs försöksgård komma att uppgå till 42 700 kronor, vilket innebär, att staten för gården för innevarande budgetår behöver överskridas med (42 700 — 28 700 =) 14 000 kronor. Medelsbehovet torde bero på att räkningar från tidigare år belastar årets stat samt att inkomsterna minskats genom att allt realiserbart sålts under föregående budgetår.

I fråga om överskridandet av staten för Öjebyns försöksgård anför högskolestyrelsen följande.

Posten kostnader för försöksverksamheten torde icke behöva överskridas. Posten kostnader för investeringar har redan förbrukats.

Posten kostnader för jordbruksdriften däremot har redan för tiden till och med den 15 januari 1954 belastats med utgifter till ett belopp av i runt tal 116 000 kronor. Kostnaderna för jordbruksdriften för tiden den 16 januari—den 30 juni 1954 har beräknats till 85 700 kronor enligt följande sammanställning.

1. Avlöningar	44 000
2. Fodermedel	2 100
3. Utsåde	2 500
4. Konstgödsel, kalk och strömedel	9 100
5. Byggnader m. m.	12 200
6. Döda inventarier	2 900
7. Diverse utgifter för växtodlingen	1 100
8. Diverse utgifter för husdjuren	1 000
9. El. energi, bränsle, bränn- och smörjoljor	6 100
10. Allmänna omkostnader	3 900
11. Skogen	800
	<hr/>
	Summa kronor 85 700

Angående beräkningen av de olika posterna kan anföras följande.

1. Den nuvarande arbetsstyrkan består av en befallningsman och tolv arbetare. Denna arbetsstyrka torde vara för stor i förhållande till försöksgårdens areal. Sedan ekonomibyggnaden färdigstälts, bör gården kunna drivas med en arbetsstyrka bestående av en arbetande rättare och åtta man. Vissa avtalsbestämmelser torde dock kunna lägga hinder i vägen för att genomföra en rationell lösning av frågan före den 1 november 1954. Om de senast anställda, fullt arbetsföra arbetarna permitteras för återstående del av budgetåret och extra arbetskraft ej anställes för vårbruket, torde en besparing av högst 5 000 kronor kunna vinnas.

2. Inga fodermedel finnes i förråd. De fodermedel som behöver inköpas är oljekakor, kli, betfor och linfrö.

3. Utsåde av ärter, potatis och klöver finnes ej i förråd.

4. För gödslingen, som under de senaste åren varit tämligen svag, inköpes 25 ton fosfat, 10 ton kalisalt, 12 ton kalksalpeter, 200 kilogram ljungasalpeter och 200 kilogram ammon sulfat.

5. Stängsel måste repareras. Vidare måste taket i gamla ladugården repareras. Besiktning av det elektriska ledningsnätet på gården har skett och därvid har påsynats åtskilliga brister. Försöksgården har fått föreläggande att avhjälpa dessa brister. Medgiven tidsfrist har redan utlöpt. Anbud har infordrats och kostnaderna beräknas till 10 000 kronor.

6. Beloppet avses huvudsakligen till reparationskostnader.

7. Beloppet avses för inköp av säckar och betningsmedel m. m.

8. Från denna post betalas veterinärkostnad, kontrollföreningsavgift m. m.

9. Kostnaderna för elektrisk energi uppgår till betydande belopp. För 3 tertialet 1953 beräknas kostnaderna till 5 000 kronor. För inköp av bränn- och smörjoljor för vårbruket 1954 beräknas 1 100 kronor.

10. Utgifterna under denna post är vattenavgift 900 kronor, telefonkostnader 1 000 kronor och kontorsutgifter jämte städning 2 000 kronor.

11. Beloppet avses för planteringsarbeten m. m., som gården blivit ålagd.

Under posten särskilda uppbördsmedel har under tiden den 1 juli 1953—den 15 januari 1954 influtit omkring 17 100 kronor. Under resten av budgetåret beräknas inflyta 38 300 kronor.

Med utgångspunkt från sålunda gjorda beräkningar skulle nettoutgifterna

för Öjebyn försöksgård under innevarande budgetår uppgå till 173 300 kronor, vilket skulle medföra ett överskridande av staten med (173 300 — 34 000 =) 139 300 kronor. Detta stora underskott torde främst bero på att gårdens tillgångar till det yttersta togs i anspråk budgetåret 1952/53, vilket medför en minskning av inkomsterna för innevarande budgetår med 30 000 — 40 000 kronor, att äldre räkningar belastar staten för innevarande budgetår samt att alla förråd synes ha varit tömda vid utgången av budgetåret 1952/53.

Högskolestyrelsen framhåller slutligen, att den icke ansett sig kunna taga i anspråk det reservbelopp å 20 000 kronor, som finnes inräknat i anslaget, för att täcka de ökade nettoutgifterna, enär skördeskador anmälts från andra försöksgårdar.

Statskontoret (remissutlåtande 24/2 1954) anför i huvudsak följande angående den ekonomiska förvaltningen vid berörda försöksgårdar.

Statskontoret finner det anmärkningsvärt, att högskolestyrelsen, då anledning enligt vad som synes redan i augusti 1953 gavs att granska den ekonomiska förvaltningen vid Öjebyn och Brännbergs försöksgårdar, ej trätt i förbindelse med riksräkenskapsverket, ävensom att styrelsen för den igångsatta utredningen rörande försöksgårdarna ansett sig böra anlita en auktoriserad revisor, varigenom extra kostnader kommer att åsamkas statsverket. Enligt statskontorets mening bör det åt revisorn lämnade uppdraget genast återkallas och den fortsatta revisionen läggas i händerna på riksräkenskapsverket. Vidare anser statskontoret angeläget, att den granskning rörande de statliga försöksgårdarnas ekonomi och förvaltning, som styrelsen låtit igångsätta, skyndsamt skall genomföras under samverkan med riksräkenskapsverket. Utredningen bör även syfta till att söka klarlägga, vilka åtgärder som kan vidtagas för att nedbringa statens utgifter för försöksgårdarna. Särskilt angeläget synes vara, att granskningen även avser en översyn av personaluppsättningen vid gårdarna. I den mån utredningen visar, att verksamheten vid någon försöksgård ej kan drivas med godtagbart ekonomiskt utbyte utan kräver större tillskott av statsmedel, torde böra övervägas, om ej försöksgården bör nedläggas och försöksverksamheten i stället ordnas på annat sätt. Statskontoret vill i detta sammanhang erinra om att vid anmälan för 1943 års riksdag av försöksgårdarnas medelsbehov föredragande departementschefen framhållit önskvärdheten av att verksamheten vid försöksgårdarna — då ränta icke beräknas å vare sig jordbruks- eller inventariiekapital och då gårdarna icke heller belastas med utgifter för driftsledare — bedrivs så att den, bortsett från ofrånkomliga extra kostnader för försöksverksamheten, icke behöver föranleda direkta bidrag av statsmedel.

Vad angår högskolestyrelsens anslagsframställning anför statskontoret, att statsverket ej lär kunna undandraga sig att ställa medel till förfogande såväl för betalning av oguldna räkningar, avseende de båda försöksgårdarna, enligt framställningen belöpande sig till 107 900 kronor, som för det fortsatta uppehållandet av driften vid gårdarna. I förevarande sammanhang bör emellertid enligt ämbetsverket medel ej beräknas för upprustning av byggnader, reparation av elledningar m. m. Det för verksamheten vid Öjebyn beräknade tillskottet å 139 300 kronor bör därför nedsättas med förslagsvis 10 000 kronor. Det reservbelopp å 20 000 kronor, som står till för-

fogande å anslaget till statens försöksgårdar för innevarande budgetår, bör åtminstone till viss del, förslagsvis med 10 000 kronor, användas för att täcka underskott å driften.

Ämbetsverket framhåller vidare att då den pågående utredningen rörande föreståndarens förvaltning ännu ej framförts så långt, att storleken av dennes eventuella fordran mot statsverket kan bedömas, med denna uppgörelse tills vidare bör anstå, varför det för ändamålet beräknade beloppet, 49 600 kronor, ej bör medräknas vid bestämmande av tilläggsanslaget. Detta bör alltså upplagas med i avrundat belopp högst (107 900 + 153 300 — 10 000 — 10 000 =) 240 000 kronor.

Riksräkenskapsverket (remissutlåtande 24/2 1954) har icke något att erinra mot att medel för de i framställningen berörda ändamålen anvisas å tilläggsstat för budgetåret 1953/54.

Departementschefen. Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen har en granskning av de ekonomiska förhållandena vid Öjebyns och Brännbergs försöksgårdar givits vid handen, att gårdarna belastats med skulder till betydande belopp. Sålunda föreligger förfallna men obetalda räkningar till, såvitt nu kan bedömas, ett sammanlagt belopp av 94 300 kronor beträffande Öjebyn samt 13 600 kronor i fråga om Brännberg. Vidare synes försöksgårdsföreståndaren personligen ha en fordran å 49 600 kronor på grund av att han själv bestritt åtskilliga utgifter utan att redovisa dessa i gårdarnas räkenskaper. Till en del har också gårdarnas inkomster använts för att bestrida utgifter utan att redovisas.

Av den företagna undersökningen synes framgå, att försöksgårdsföreståndaren undanhållit lantbrukshögskolan upplysningar, som varit nödvändiga för att kunna bedöma gårdarnas ekonomi. Undersökningen fortsattes, och därvid torde såsom högskolestyrelsen anfört, bland annat, böra tagas under övervägande huruvida skadeståndskrav skall framställas mot försöksgårdsföreståndaren. I samband härmed torde jag få framhålla, att den auktoriserade revisor, som anlåtats vid undersökningen, haft att utföra vissa speciella utredningar samt att dessa torde vara i huvudsak slutförda. Såsom statskontoret anfört bör såväl förevarande utredning rörande Öjebyns och Brännbergs försöksgårdar som den av högskolestyrelsen igångsatta allmänna granskningen av de statliga försöksgårdarnas ekonomi och förvaltning i fortsättningen utföras i samråd med riksräkenskapsverket.

För att kunna fortsätta driften vid gårdarna fordras ytterligare väsentliga tillskott av statsmedel. Till en början är det uppenbart, att statsverket icke kan undandraga sig att betala de oguldna räkningarna. För detta ändamål bör anvisas ett belopp av 107 900 kronor. Däremot delar jag statskontorets uppfattning, att det kan anstå med anvisande av medel till att täcka försöksgårdsföreståndarens eventuella fordran i avvaktan på att utredningen rörande dennes förvaltning avslutas.

Vad härefter angår medelsanvisning för den fortsatta driften har jag icke något att erinra mot att 14 000 kronor anvisas i fråga om Brännbergs försöksgård.

Beträffande Öjebyns försöksgård är jag icke beredd att tillstyrka, att medel i detta sammanhang skall beräknas till kostnaderna för att ställa i ordning det elektriska ledningsnätet. Nettoutgifterna skulle sålunda kunna begränsas till (173 300 — 10 000 =) 163 300 kronor. I likhet med statskontoret anser jag dessutom, att av det reservbelopp å 20 000 kronor, som står till förfogande å anslaget, en summa av 10 000 kronor bör tagas i anspråk. Överskriddet av staten för Öjebyns försöksgård skulle vid bifall härtill kunna begränsas till (163 300 — 34 000 — 10 000 =) 119 300 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit erfordras ett sammanlagt belopp av (107 900 + 14 000 + 119 300 =) 241 200 kronor. Detta belopp torde lämpligen böra utgå från det för innevarande budgetår anvisade förslagsanslaget till statens försöksgårdar. Härför torde emellertid riksdagens medgivande böra inhämtas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medge,

att av det för budgetåret 1953/54 anvisade förslagsanslaget till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Statens försöksgårdar må för täckande av i det föregående angivna utgifter tagas i anspråk ett belopp av högst 241 200 kronor.

J. Skogsväsendet.

[2] 27. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader. Under denna anslagsrubrik har för budgetåret 1953/54 anvisats ett reservationsanslag av 5 441 000 kronor.

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 12/2 1954) hemställer, att under följande anslag skall å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas sammanlagt 690 000 kronor för de i nedanstående sammanställning angivna ändamålen.

1. Skogsstyrelsen: Omkostnader.		
Reseersättningar		5 000
2. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader.		
a) Kursverksamhet	40 000	
b) Redskapsutrustning	20 000	
c) Reseersättningar	40 000	
d) Plantaskolor	125 000	225 000
3. Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo.		
Tillfälliga skogsbilvägar och skogshärbärgen		300 000
4. Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.		
Kursverksamhet		60 000
5. Lånefonden för insamling av skogsfrö		100 000
		690 000
	Summa kronor	690 000

Vidare hemställer skogsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte

6. medgiva, att bidrag för uppförande av skogshärbärge eller annan liknande förläggning i samband med tillvaratagande av under vintern 1954 stormfält virke må beviljas ur anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo utan hinder av bestämmelsen i kungörelsen den 30 juni 1943 (nr 530) angående statsbidrag till vissa väg- och flottledsbyggnader m. m. att sådant bidrag må beviljas endast under förutsättning att det uppenbarligen är av väsentlig betydelse för bränsleanskaffningen eller för motverkande av arbetslöshet att anläggningen uppföres,

7. vidtaga åtgärder för att åstadkomma vidgad rätt för skogsägare att göra insättning på särskilt skogskonto i bank.

M o t i v. Skogsstyrelsen framhåller inledningsvis, att de svåra stormhärjningarna i skogen den 3 och 4 januari 1954 föranlett olika åtgärder från det allmännas sida, vilka hittills främst avsett anskaffning av arbetskraft för att tillvarataga det stormfällda virket. Från det allmännas sida torde emellertid åtgärder behöva vidtagas även i flera andra avseenden. Icke minst gäller detta skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, som inom de härjade områdena i stor utsträckning måste inriktas på åtgärder såväl för det fällda virkets ändamålsenliga tillvaratagande och vård som för undvikande av skadeverkningar på kvarstående skog ävensom för restaureringsarbeten m. m. I samband härmed kommer att uppstå icke förutsedda kostnader, för vilkas täckande det torde vara nödvändigt, att medel beviljas på tilläggsstat för inrevarande budgetår.

I sin skrivelse framhåller skogsstyrelsen vidare önskvärdheten av att de av stormhärjningarna värst drabbade kommunerna blir föremål för ny fastighetstaxering redan detta år. Ett ytterligare önskemål är att fraktlindring på statens järnvägar i största möjliga omfattning medges för transport av virke från det härjade området till andra landsdelar, där avsättning kan finnas. Sänkta transportkostnader skulle minska behovet av extraordinära åtgärder för att skydda det obearbetade virket mot röt- och insektsskador m. m.

Såsom närmare motivering för de av skogsstyrelsen framlagda förslagen, vilka angivits i det föregående, anför skogsstyrelsen i huvudsak följande.

1. Skogsstyrelsen har för avsikt att låta verkställa en undersökning beträffande den förmodade faran för insektsangrepp. Det kan sedermera visa sig önskvärt att ordna kortare kurser för den skogsvårdsstyrelsepersonal, som genom demonstrationer och rörlig instruktionsverksamhet har att till skogsägarna vidarebefordra resultaten av nämnda undersökning. För såväl undersökningen som kurserna kan det visa sig nödvändigt att anlita skogsforskningsinstitutets expertis, vilket medför ökade resekostnader för institutet. För att bestrida dessa kostnader synes medel böra ställas till skogsstyrelsens förfogande.

2 a. Beloppet avses för kurser i aptering och virkesvård samt rörlig instruktionsverksamhet i dessa ämnen. Angående behovet härav anför skogsstyrelsen följande.

Med anledning av de forcerade avverkningarna föreligger ett ökat behov av instruktörer i motorsågning. Dessutom har uppkommit ett starkt behov av instruktionsverksamhet i aptering, vilket normalt icke brukar vara fallet. Den verksamhet, som utövas av rörliga instruktörer bör därför ökas betydligt och även omfatta aptering. Skogsstyrelsen har beräknat att ytterligare sammanlagt ett 15-tal instruktörer i aptering och motorsågning bör anställas hos vederbörande skogsvårdsstyrelser under minst två månader. Extra instruktörskurser i aptering och motorsågning planeras därjämte. Sedermera kommer förmodligen att uppstå behov av särskild kursverksamhet och utökad rörlig instruktionsverksamhet beträffande virkesvård.

2 b. Med anledning av de nytillkomna förnygringsytorna måste skogsvårdsstyrelsernas normala verksamhet med hyggesrensning, hyggesbränning m. m. utökas. Kompletterande stämplingar i beståndsrester, hyggeskanter o. d. kommer även att erfordras i betydande omfattning. Då skogsvårdsstyrelsernas ordinarie stämplingsverksamhet inom de stormhärjade områdena kan väntas nedgå, kommer något ökat personalbehov troligen icke att uppstå för dessa arbeten. Däremot torde erfordras en förstärkning av skogsvårdsstyrelsernas utrustning för bl. a. hyggesbränning, markberedning och besprutning av virke mot svamp- och insektsskador.

2 c. Med hänsyn till behovet av sådana förrättningar som besiktningar och taxeringar av skador, uppgörande av förslag till åtgärder, organisation av kottplockning, bevakning av säkerhet för lån m. m. torde skogsvårdsstyrelsernas rese- och traktamentskostnader i de berörda områdena komma att stiga väsentligt. Några nämnvärda inkomster kommer icke att inflyta i samband med ifrågavarande slag av förrättningar.

2 d. Skogsstyrelsen anför, att fröträdsställningar i stor utsträckning fällts av stormen, varjämte i vissa områden slutna bestånd totalspolierats. Detta medför ett utökat behov av kulturåtgärder under de närmaste åren, därav plantering på en sammanlagd areal av uppskattningsvis omkring 5 000 hektar. För tillgodoseende av detta plantbehov behövs en hastig utökning av plantproduktionen, vilket i de flesta fall torde kunna ske genom anläggning av tillfälliga plantskolor. Kostnaderna för den utökade produktionen beräknas till 50 000 kronor för innevarande budgetår och 75 000 kronor för nästa. Emellertid kommer kostnaderna för nästa budgetår att till stor del behöva gäldas redan under sommaren och förhösten, varför beloppet i sin helhet torde böra anvisas på tilläggsstat redan innevarande budgetår.

3 och 6. Angående behovet av tillfälliga skogsbilvägar och skogshärbärgen samt om förutsättningarna att iordningställa dylika anför skogsstyrelsen i huvudsak följande.

I vissa fall är förutsättningen för att det stormfällda virket skall kunna transporteras ut i tid, att bilbasvägar snabbt anlägges eller också att bilvägar på fastmark grovbrytes så, att uttransport blir möjlig på tjalad mark före vårens ankomst. En del skogsvägsföretag av sistnämnda slag finnes planlagda. Dessa skulle i normala fall ha satts i andra hand vid bidragstilldelning. Inom vissa trakter skulle beviljande av statsbidrag för dylika företag möjliggöra ett snabbt iordningställande av vägarna, så att det stormfällda virket kunde köras ut med lastbil. Dessa vägar finge givetvis den

största betydelse även för ett rationellt utförande av de återväxtåtgärder, som kommer att följa efter avverkningarna.

Problemet att förlägga tillräckligt många skogsarbetare inom begränsade områden har visat sig svårt att lösa. Bidrag för uppförande av skogshärbärge kan beviljas ur skogsvägsanslaget under villkor, bland annat, att det uppenbarligen är av väsentlig betydelse för bränsleanskaffningen eller för motverkande av arbetslöshet att anläggningen uppföres. Nämnade villkor förhindrar sedan flera år bidragsgivning för ändamålet. I det nu aktuella läget skulle det vara önskvärt, att bidrag härför kunde beviljas, vilket i vissa fall torde kunna stimulera skogsägarna till uppförande av gemensamma skogsbaracker.

Skogsstyrelsen anför vidare, att skogsvägsanslaget i förhållande till efterfrågan på bidrag är det utan tvekan starkast begränsade av de särskilda skogsvårdsanslagen. Skogsstyrelsen erinrar om att ett belopp av 300 000 kronor av innevarande budgetårs anslag spärrats tills vidare och att det i årets statsverksproposition förutsatts, att nämnda belopp skall få användas även under nästa budgetår. Anslaget för budgetåret 1954/55 har med hänsyn härtill föreslagits skola nedsättas med 300 000 kronor till 1 700 000 kronor. De bidrag, som skulle behövas för tillfälliga vägar, respektive provisoriskt utförande av permanenta vägar samt för skogshärbärgen inom det stormhärjade området, har beräknats till 300 000 kronor eller till samma belopp, som tills vidare spärrats. Styrelsen framhåller, att tillfälliga vägbyggnader visserligen är formellt kvalificerade för bidrag, men att sådant på grund av anslagets begränsning normalt icke kan beviljas. Ett ianspråktagande av de spärrade medlen för nu ifrågakommande ändamål skulle enligt skogsstyrelsens mening medföra, att de redan förut synnerligen starkt begränsade bidragsmöjligheterna ytterligare inskränktes för skogsägarna inom landet i övrigt. Beloppet synes därför böra anvisas på tilläggsstat.

4. Beträffande skogsstyrelsens motivering för äskandet under denna punkt torde få hänvisas till den i det föregående under punkt 2 lämnade redogörelsen.

5. Med hänsyn till att stora kalmarker måste kultiveras under de närmast följande åren till följd av stormfällningarna är det enligt skogsstyrelsens mening av vikt, att all användbar kott snarast tillvaratages inom stormhärjningsområdet. Frölånefonden, som för närvarande är tämligen ansträngd, behöver därför förstärkas.

7. Skogsstyrelsen erinrar om att Kungl. Maj:t i propositionen nr 14 till årets riksdag föreslagit vidgad rätt för skogsägare att göra insättning på särskilt skogskonto i bank jämte uppskov med inkomsttaxeringen till det år uttag från kontot sker. Nämnade uppskov för ett och samma beskattningsår föreslås i propositionen skola avse högst ett belopp, motsvarande summan av sextio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt, fyrtio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt fyrtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse. Skogsstyrelsen anser

önskvärt att skattelindring åstadkommes för hårt drabbade skogsägare genom vidgad rätt till insättning på skogskonto. Om särskilda förhållanden föreligger, bör nämnda procentsatser med Kungl. Maj:ts medgivande kunna höjas från respektive 60 och 40 till 80 och 60. Skogsstyrelsen hänvisar slutligen till de motioner till årets riksdag, som väckts i denna fråga.

Statskontoret (remissutlåtande 22/2 1954) motsätter sig skogsstyrelsens förslag, att särskilda medel för ändamålet skall anvisas å tilläggsstat. Härom anför statskontoret bland annat följande.

Då ersättning för åtgärderna endast i ringa mån skulle komma att gäldas av skogsägarna, skulle kostnaderna huvudsakligen stanna å statsverket. Statskontoret finner det naturligt, att staten under förhandenvarande omständigheter lämnar skogsnäringsen erforderligt bistånd inom ramen för de skogliga organens verksamhet. Med hänsyn till de goda konjunkturer, som under en följd av år varit rådande inom skogshanteringen, synes det emellertid ej böra ifrågakomma, att det allmänna slutligt svarar för kostnaderna för hjälpåtgärderna. Skogsägarna i landet torde numera ha erhållit sådan ekonomisk bärkraft, att det är en rimlig fordran, att de själva ikläder sig ifrågavarande utgifter, i all synnerhet som enligt uppgift virkespriserna ej torde komma att påverkas av stormfällningarna. Statskontoret motsätter sig därför skogsstyrelsens förslag, att särskilda medel för ändamålet skulle anvisas å tilläggsstat och kostnaderna alltså slutligt bäras av statsverket. Där-
est det skulle visa sig lämpligt, att de skogliga myndigheterna administrerar de förordade åtgärderna och det skulle medföra betydande svårigheter att uttaga ersättning av skogsägarna, torde det ej återstå annat än att för ändamålet taga i anspråk sådana prisutjämningsmedel, beträffande vilka närmare beslut om användningen ännu ej meddelats. Dessa medel uppgår för närvarande till sammanlagt omkring 12 miljoner kronor, av vilket belopp emellertid omkring 5 miljoner kronor föreslagits skola användas till inrättande av en särskild lånefond m. m. (Prop. 1954: 62). För en sådan medelsdisposition torde erfordras riksdagens medgivande.

Med utgångspunkt från dessa uttalanden anför statskontoret i huvudsak följande beträffande de särskilda anslagsäskandena.

Av föreliggande utredning framgår ej, huru kostnaderna för den utökade instruktions- och kursverksamheten rörande motorsågning m. m. beräknats. Utan närmare kännedom härom kan statskontoret ej bedöma, huruvida det föreslagna beloppet, 100 000 kronor, kan anses skäligt. Ämbetsverket förut-
sätter emellertid, att arvoden och ersättningar i samband med denna verksamhet bestämmas enligt de inom skogsvården eljest tillämpade normerna.

Liksom det torde ankomma på skogsägarna att själva ombesörja sådana åtgärder som hygesbränning, markberedning och besprutning av virke mot svamp och insektsskador (jfr 15 § skogsvårdslagen), bör det enligt statskontorets mening falla på skogsägarna att svara för i samband härmed erforderlig utrustning. Statskontoret avstyrker förty, att medel ställes till förfogande för tillgodoseende av framställningen i denna del.

Skogsvårdsstyrelsernas nettokostnader för resor och traktamenten har i anledning av stormfällningarna beräknats öka med 40 000 kronor. Som jämförelse må nämnas, att i skogsvårdsstyrelsernas utgiftsstater för innevarande budgetår posterna resekostnader och traktamentsersättningar beräknats till sammanlagt omkring 4,4 miljoner kronor. Då den beräknade ökningen av medelsbehovet för ändamålet är obetydlig i förhållande till det ordinarie anslaget, torde utgifterna kunna läckas inom ramen för detta anslag genom

omdisposition av redan anvisade medel de olika skogsvårdsstyrelserna emellan.

Vad angår den planerade utökningen av plantproduktionen genom anläggning av tillfälliga plantskolor vill statskontoret erinra, att i statsverkspropositionen för nästkommande budgetår (Prop. 1954: 1, IX ht s. 378) förordats, att nettoförlusten å denna verksamhet skall beräknas till 464 000 kronor för att möjliggöra en utbyggnad av verksamheten. Därest riksdagen godkänner detta förslag, vilket skulle innebära nära nog en fördubbling av det statliga understödet, saknas enligt statskontorets mening anledning för statsverket att för detta ändamål nu lämna skogsnäringen ytterligare ekonomiskt stöd. I vart fall läser ej böra ifrågakomma, att såsom skogsstyrelsen föreslagit för utgifter, som kan beräknas för nästkommande budgetår, medel anvisas å tilläggsstat för det nu löpande budgetåret.

Med hänsyn till att behovet av skogsarbetarebaracker inom de stormhärjade områdena kommer att bli relativt kortvarigt, har statskontoret icke blivit övertygat om lämpligheten av att genom statsbidrag stimulera skogsägarna till att uppföra sådana baracker, helst som bostadsfrågan för arbetarna med nutidens goda kommunikationer torde kunna lösas på annat sätt.

Beträffande statsbidrag till skogsvägsföretag synes den inträffade situationen böra föranleda en omprövning av inkomna bidragsansökningar, så att behovet av skogsvägar inom de stormhärjade områdena blir behörigen tillgodosett. Därest detta icke låter sig göra inom ramen för det belopp, som under innevarande budgetår får disponeras för ändamålet, vill statskontoret icke motsätta sig, att skogsstyrelsen får taga i anspråk jämväl det för innevarande budgetår spärrade beloppet å 300 000 kronor.

För bestridande av skogsforskningsinstitutets resekostnader i samband med viss undersöknings- och kursverksamhet torde institutets reseanslag böra anlitas i vanlig ordning.

Å frölänefonden inestår för närvarande 222 000 kronor. Enligt gällande amorteringsplaner skulle intill utgången av kalenderåret 1954 återbetalning av frölån ske med inalles 42 000 kronor. I betraktande härav kan det ifrågasättas om, såsom skogsstyrelsen hävdar, frölänefonden behöver förstärkas.

Vad angår skogsstyrelsens önskemål, att de av stormhärjningarna värst drabbade fastigheterna blir föremål för ny fastighetstaxering redan detta år, vill statskontoret framhålla, att ny taxering av ifrågavarande fastigheter torde kunna påkallas med stöd av 12 § 2 mom. kommunalskattelagen jämfört med 22 § 1 mom. taxeringsförordningen under löpande taxeringsperiod, dock tidigast från och med kalenderåret 1955, därest stormskadorna föranlett minskning av taxeringsvärdet med minst en femtedel. Den inträffade situationen synes ej böra föranleda undantag från angivna regel. Ej heller finner statskontoret skäl tillstyrka skogsstyrelsens förslag om sänkta transportkostnader å stormfält virke.

Departementschefen. Den svåra stormen i början av januari i år orsakade stora skador på skogen främst i de mellersta och östra delarna av landet. På åtskilliga platser inom de drabbade områdena förekom stormfällningar, som till omfattningen motsvarade flera normala årsavverkningar. Med hänsyn till de stora värden, som därigenom satts på spel, torde det vara ett allmänt intresse att i största möjliga utsträckning mildra skadorna. Såsom framgår av vad skogsstyrelsen anfört har från det allmännas sida även vidtagits åtgärder i detta syfte främst genom att anskaffa arbetskraft för det stormfällda virkets tillvaratagande. Enligt min mening synes det emellertid vara angelä-

get, att ytterligare åtgärder vidtages, framför allt i syfte att få till stånd erforderliga restaureringsarbeten. Jag delar sålunda skogsstyrelsens uppfattning att ett ytterligare belopp av 100 000 kronor bör ställas till förfogande för utlämnande av frölån. I enlighet med skogsstyrelsens framställning synes vidare medel böra anvisas till kostnaderna för en utökning av skogsvårdsstyrelsernas plantproduktion. Jag är emellertid icke beredd tillstyrka, att större belopp än 50 000 kronor anvisas för sistnämnda ändamål. Vidare bör enligt min mening ett belopp av 100 000 kronor ställas till förfogande för att iordningställa tillfälliga bilvägar inom de skogsområden, där stormfällningar förekommit. Därigenom skulle utforslingen av det stormfällda virket underlättas högst väsentligt. Däremot är jag icke beredd att tillstyrka vad skogsstyrelsen föreslagit rörande bidrag för uppförande av skogshärbärgen och liknande förläggningar. Jag anser mig icke heller kunna förorda den föreslagna medelsanvisningen för kursverksamhet och för anskaffande av redskap till skogsvårdsstyrelserna. I fråga om de av skogsstyrelsen äskade beloppen till reseersättningar anser jag icke erforderligt, att ytterligare medel anvisas till resekostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän. Däremot anser jag angeläget, att medel anvisas till dylika kostnader för den expertis från skogsforskningsinstitutet, som det enligt vad skogsstyrelsen anfört kan bli nödvändigt att anlita för de undersökningar, som behöver verkställas. Då medelsanvisningen lämpligen synes böra ske i form av tillstånd att överskrida skogsforskningsinstitutets omkostnadsanslag, torde jag få återkomma till denna fråga i annat sammanhang. Ej heller frågan om åtgärder för att åstadkomma vidgad rätt för skogsägare att göra insättning på särskilt skogskonto i bank torde här böra upptagas till behandling.

De av mig i det föregående tillstyrkta beloppen synes böra anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår med hänsyn till angelägenheten av att den verksamhet, vartill medel äskats, snarast skall kunna igångsättas. Jag föreslår därför, att å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1953/54 skall anvisas dels ett reservationsanslag av 50 000 kronor till Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader, dels ett reservationsanslag av 100 000 kronor till Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, dels ock ett investeringsanslag av 100 000 kronor till Lånefonden för insamling av skogsfrö. Till frågan om anvisande av sistnämnda båda anslag återkommer jag under följande anslagspunkt, respektive vid anmälan av under jordbruksdepartementet hörande ärende angående kapitalinvesteringar å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1953/54.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.*: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: *Omkostnader* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

[3] 29. **Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo.** Under denna anslagsrubrik har för budgetåret 1953/54 anvisats ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Under åberopande av vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Arne Beckman.

Bilaga 8.

Egentliga statsutgifter.

Tionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anmäler härefter under handelsdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 samt anför därvid följande.

H. Diverse.

[1] 15. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Till detta ändamål har å riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 575 000 kronor. Vid ingången av budgetåret fanns å anslaget en reservation av ca 59 500 kronor. Det för budgetåret disponibla anslagsbeloppet utgör således omkring 634 500 kronor. Utgifterna under anslaget har under tiden 1 juli 1953—28 februari 1954 uppgått till ungefär 502 500 kronor. Anslagsbelastningen har således för månad räknat hittills i genomsnitt varit ca 62 800 kronor. Vid i stort sett oförändrad medelsåtgång per månad under de återstående fyra månaderna av budgetåret skulle de sammanlagda utgifterna för budgetåret 1953/54 överstiga de disponibla medlen med i runt tal $(502\,500 + 250\,000 - 634\,500 =) 118\,000$ kronor.

Kommitté- och utredningskostnaderna beräknas emellertid under återstoden av budgetåret bli relativt sett högre än under de sistförflutna åtta månaderna. Sålunda har i år tre nya kommittéer tillkallats, vilkas utgifter skall bestridas från tionde huvudtitelns kommittéanslag. För några av handelsdepartementets större kommittéer — Södra Sveriges skogsindustriutredning, utredningen för utarbetande av slutligt förslag till allmän pensionsförsäkring

och varudistributionsutredningen — beräknas därjämte utgifterna på grund av kommittéernas intensifierade verksamhet att bli förhållandevis högre än hittills under budgetåret. Någon nämnvärd minskning av medelsbehovet för de återstående fyra månaderna genom upphörande av vissa kommittéers verksamhet synes icke kunna påräknas. För att täcka de sålunda ökade kostnaderna skulle enligt gjorda beräkningar under innevarande budgetår erfordras en anslagsförstärkning betydligt överstigande 100 000 kronor. Med hänsyn till arten av vissa inom Södra Sveriges skogsindustriutredning och varudistributionsutredningen pågående undersökningar förordar jag emellertid att kostnaderna härför bestrids från andra disponibla medel än kommittéanslaget. På grund därav torde en förstärkning av anslaget böra kunna begränsas till 100 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Bengt Augustinsson.

Bilaga 9.

Egentliga statsutgifter.**Elfte huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund, anmäler under inrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 samt anför därvid följande.

B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

[1] **Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar.** I skrivelse den 19 januari 1954 har *medicinalstyrelsen* hemställt om medgivande att överskrida den i avlöningsstaten för statens rättskemiska laboratorium för budgetåret 1953/54 upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med 8 000 kronor. Styrelsen har tillika överlämnat en framställning i ärendet från *laboratoriets föreståndare*, vari anföres bl. a. följande.

Arbetsbelastningen å laboratoriets olika avdelningar har under år 1953 visat en så stark stegring, att den alltför fåtaliga personalen icke kunnat medhinna arbetet utan allvarliga förseningar, vilka innebär en fara för rätts-säkerheten. Detta gäller i särskilt hög grad alkoholavdelningen, där situationen särskilt under det sista kvartalet 1953 förvärrats, trots att extra personal i viss utsträckning tagits i anspråk. Antalet alkoholblodprov, som 1948 utgjorde 3 379, uppgick 1953 till 7 427, vilket innebär en ökning med 120 procent på fem år. Antalet prov, om vilkas resultat besked icke lämnats, utgjorde tidsals under år 1953 närmare 2 000 och har först nyligen nedgått till 1 500—1 600, vilket innebär, att protokollen expedieras cirka 2 1/2 månad efter det att blodproven inkommit.

Personalen vid avdelningen har under tiden 1948—1953 ökat från två till tre laboratoriebiträden, varvid emellertid samtidigt indrogs ett belopp om 1 200 kronor till extra personal, varför personalökningen endast är cirka 33 procent. Någon fast anställd kontorspersonal finnes icke vid avdelningen. För tillfället är situationen närmast katastrofal, då av nämnda tre personer en slutat sin tjänst, en insjuknat och den tredje sagt upp sig till den 15 februari 1954. Frånvaron av befodringsmöjligheter vid laboratoriet har medfört, att flera av dess bästa arbetskrafter under de senaste åren lämnat laboratoriet.

För att kunna uppehålla verksamheten vid alkoholavdelningen var det nödvändigt att under månaderna maj—september anställa ett extra laboratoriebiträde och fr. o. m. den 15 oktober ett extra kontorsbiträde, vilket för andra halvåret 1953 medfört en merbelastning av icke-ordinarieposten med cirka 2 400 kronor. Då balansen trots detta icke kunnat nedbringas, enär blodproven under höstmånaderna icke i vanlig utsträckning visat säsongmässig minskning, är det absolut nödvändigt att ha kontorsbiträdet anställt under hela budgetåret. Detta medför en ytterligare belastning med cirka 2 400 kronor.

Den långa väntetiden har framkallat starkt och berättigat missnöje från polismyndigheter, åklagare och domstolar. Med hänsyn härtill och då redan i mars eller april en väsentlig ökning av inkommande blodprov kan väntas, torde det dessutom vara nödvändigt att för någon tid anställa ytterligare extra arbetskraft. Härför måste beräknas minst 1 200 kronor.

Såväl vid alkoholavdelningen som vid Rh-avdelningen har under innevarande budgetår övertidsarbete förekommit i större utsträckning än eljest. Kostnaden härför kan beräknas till minst 2 000 kronor. Kompensationsledighet kan endast i ringa utsträckning, vid alkoholavdelningen praktiskt taget icke alls, medgivas på grund av arbetsbelastningen.

Anslagsposten till icke-ordinarie personal torde sålunda komma att överskridas med $(2\,400 + 2\,400 + 1\,200 + 2\,000)$ 8 000 kronor. Belastningen å anslagsposten uppgick den 31 december 1953 till cirka 108 800 kronor.

Då det stora flertalet undersökningar är avgiftsbelagda och statsverkets inkomster alltså stiger med antalet undersökta prov, kan sparsamhetsskäl icke åberopas mot den oundgängliga personalökningen.

Medicinalstyrelsen framhåller, att av föreståndaren åberopade allvarliga olägenheter icke kan tillrättas utan förstärkning av personalen.

Departementschefen. Av den lämnade redogörelsen framgår, att arbetsbelastningen framför allt på laboratoriets alkoholavdelning vuxit i en takt, som icke tillnärmelsevis motsvarar den personalförstärkning, som erhållits. Medan antalet alkoholblodprov från 1948 till 1953 ökat med 120 procent, har personalökningen sålunda uppgått till endast cirka 33 procent. Detta har medfört en betydande eftersläpning såväl av blodanalyserna som av protokollen med resultaten av dessa analyser. Väntetiden har uppgått till tre i några fall fyra månader, ett förhållande, som knappast kan anses till-

fredsställande ur rättssäkerhetssynpunkt. Med hänsyn härtill och till den säsongmässiga ökning av motorfordonstrafiken, som inom den närmaste tiden kan beräknas, synes det ofrånkomligt, att laboratoriets personal under innevarande budgetår förstärkes i enlighet med föreståndarens av medicinalstyrelsen tillstyrkta förslag. Jag förordar alltså, att laboratoriets icke-ordinariepost för nämnda budgetår må överskridas med 8 000 kronor. I huvudsak motsvarande förstärkning har i årets statsverksproposition förordats för nästa budgetår.

I detta sammanhang vill jag även anmäla, att Kungl. Maj:t efter framställning av medicinalstyrelsen genom beslut den 15 januari 1954 medgivit, att vid laboratoriet finge räknat fr. o. m. den 1 januari tills vidare t. o. m. den 30 juni 1954 för en kostnad av högst 4 500 kronor vara anställt ett extra laboratoriebiträde. Anledningen härtill var, att laboratoriets Rh-avdelning icke utan personalförstärkning kunde möta den extrabelastning, som föranledes av en av svenska röda korset organiserad blodgivarkampanj. Laboratoriets totala utgifter för ändamålet beräknades till 7 100 kronor och inkomsterna av blodproven under samma tid till omkring 9 000 kronor. På grund av ärendets brådskande natur överfördes för avlöning av förenämnda biträde erforderligt belopp, 4 500 kronor, till laboratoriets icke-ordinariepost från elfte huvudtitelns reservationsanslag till extra utgifter. Beloppet bör återföras till nämnda anslag och riksdagens bemyndigande därför inhämtas att överskrida laboratoriets icke-ordinariepost med motsvarande belopp.

I enlighet härmed erfordras ett överskridande om sammanlagt (8 000 + 4 500) 12 500 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den i avlöningsstaten för statens rättskemiska laboratorium upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1953/54 överskridas med högst 12 500 kronor.

[2] **Statens rättsläkarstationer: Avlöningar.** Detta anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 193 000 kronor, varav 47 600 kronor belöper sig på avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

I skrivelse den 5 februari 1954 har *medicinalstyrelsen* hemställt om anvisande å tilläggsstat av 4 200 kronor till förstärkning av icke-ordinarie posten. Styrelsen anför till stöd härför följande.

För innevarande budgetår har för statens rättsläkarstation vid Stockholm till övertidsersättningar, vikariatsersättningar och anställande av tillfällig personal beräknats ett belopp av 8 826 kronor.

Under tiden 1 juli 1953—31 januari 1954 har av detta belopp förbrukats sammanlagt 6 976 kronor 76 öre, varför för budgetårets återstående 5 månader kvarstår endast 1 849 kronor 24 öre. Dessa relativt stora kostnader beror på att rättsläkarstationens stadigvarande vaktmästarpersonal är otill-

räcklig, varför i avsevärd utsträckning bårhusvaktmästarna måst anlitas för övertidsarbete och tillfällig personal anställas. Om medelsbehovet för de återstående 5 månaderna av innevarande budgetår uppskattas med ledning av dels den hittillsvarande medelsförbrukningen under budgetåret, dels ock förbrukningen under tidigare budgetår, torde för dessa månader kunna beräknas en medelsåtgång av ungefär 6 000 kronor. Sålunda skulle i runt tal ytterligare 4 200 kronor erfordras.

Departementschefen. De skäl, som medicinalstyrelsen åberopat för en förstärkning under innevarande budgetår av anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal, finner jag mig kunna godtaga. Ej heller har jag något att invända mot beräkningen av det äskade beloppet. Jag vill i detta sammanhang erinra om att jag i årets statsverksproposition föreslagit inrättande fr. o. m. nästa budgetår av en ny vaktmästartjänst vid ifrågavarande rättsläkarstation.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att den i avlöningsstaten för statens rättsläkarstationer upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1953/54 överskridas med högst 4 200 kronor.

[3] Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund.

Från detta anslag bestrides statsbidrag till Malmöhus läns landsting för driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund. Upptagningsområdet för avdelningen har genom avtal mellan landstinget och avdelningens övriga intressenter bestämts till att omfatta Malmöhus, Kristianstads, Blekinge, Kronobergs, Jönköpings och Hallands län samt Kalmar läns norra och södra landstingsområden ävensom städerna Malmö och Helsingborg. Enligt Kungl. Maj:ts brev den 13 juni 1947 utgår statsbidrag med ett belopp av 6 kronor för underhållsdag vid avdelningen. Som villkor för åtnjutande av statsbidrag gäller bl. a., att av patient, som intages å avdelningen, må, oavsett var han är hemmahörande, uttagas en legosängsavgift vid vård å allmän sal eller därmed likställt rum av högst 2 kronor 50 öre per dag, vilken avgift i årets statsverksproposition föreslagits skola fr. o. m. den 1 januari 1955 fastställas till högst 3 kronor per dag. Enligt nuvarande statsbidragsgrunder gäller vidare, att sjukhusägaren må av berörda huvudmän såsom bidrag till bestridandet av vårdkostnaderna uttaga *dels* en dagavgift av 2 kronor 50 öre, *dels ock* ett belopp motsvarande högst skillnaden mellan å ena sidan verkliga dagkostnaden vid lasarettet i dess helhet och å andra sidan summan av legosängsavgiften och vederbörande huvudmans fasta bidrag per underhållsdag. En närmare redogörelse för de fastställda ersättningsgrunderna har lämnats i 1946 års statsverksproposition (V s. 268—275), vartill torde få hänvisas.

I skrivelse den 4 januari 1954 har *Malmöhus läns landstings hälso- och sjukvårdsberedning* gjort framställning om en sådan höjning av nu utgå-

ende statsbidrag till ifrågavarande avdelning, att landstingets verkliga kostnader för avdelningens drift täckes. Alternativt har beredningen hemställt, att gällande statsbidragsbestämmelser så ändras, att hinder icke möter för en överenskommelse med berörda huvudmän om ökning fr. o. m. den 1 juli 1953 av deras bidrag till driften av de av dem disponerade vårdplatserna vid avdelningen. I skrivelsen framhålles bl. a., att gällande avtal mellan landstinget och neurokirurgiska avdelningens övriga intressenter med hänsyn till nödvändigheten av överensstämmelse med gällande statsbidragsgrunder icke tagit hänsyn till, att vårddagkostnaden vid avdelningen är väsentligt högre än motsvarande kostnad för lasarettet i dess helhet, varför Malmöhus läns landsting kommit att i betydande omfattning bidra till kostnaderna för vård av patienter, som icke tillhör det egna landstingsområdet. Med anledning härav har landstinget uppsagt nuvarande intressentöverenskommelse att gälla fr. o. m. den 1 juli 1953. Vid förhandlingar med övriga intressenter har dessa förklarat sig beredda att bestrida de verkliga kostnaderna för av dem disponerade vårdplatser. Nuvarande statsbidragsbestämmelser utgör emellertid ett hinder för en dylik anordning.

Medicinalstyrelsen framhåller i utlåtande över framställningen, att dagkostnaden vid den neurokirurgiska avdelningen år 1952 synes ha uppgått till 76 kronor 30 öre eller 72 procent mer än vid lasarettet i dess helhet, där den utgjorde 44 kronor 41 öre. Enligt vad som uppgivits hade Malmöhus läns landsting år 1952 gjort en förlust av i runt tal 250 000 kronor på driften av de av andra huvudmän disponerade vårdplatserna vid avdelningen. Styrelsen anser det icke skäligt, att sjukhusägaren längre ensam skall bära den merkostnad för driften av de av andra sjukvårdshuvudmän disponerade vårdplatserna, som icke täckes av statsbidrag. Styrelsen är emellertid icke beredd att föreslå en höjning av nu utgående statsbidrag, vilken höjning måste vara av betydande storlek för att göra avsedd verkan. Däremot förordar styrelsen, att sådan ändring sker av gällande statsbidragsvillkor, att ersättning för vård på avdelningen må erläggas av de sjukvårdshuvudmän, som disponerar platser därstädes, med belopp, som bättre motsvarar de verkliga vårdkostnaderna. Styrelsen föreslår sålunda, att hinder icke skall möta för en ny intressentöverenskommelse, enligt vilken vederbörande lokala huvudmän skall, räknat fr. o. m. den 1 juli 1953, för varje patient utöver 2 kronor 50 öre per underhållsdag erlægga ett belopp motsvarande högst skillnaden mellan å ena sidan den verkliga dagkostnaden vid lasarettet i dess helhet jämte ett procentuellt tillägg därå, vilket med hänsyn till lämnade kostnadsuppgifter tills vidare synes böra maximeras till 70 procent av förenämnda dagkostnad, och å andra sidan summan av legosängsavgiften, vederbörande huvudmans fasta bidrag samt utgående statsbidrag per underhållsdag.

Departementschefen. Statsbidragets storlek fastställdes år 1946. Härvid utgick man från *dels* den genomsnittliga dagkostnaden vid lasarettet år 1944 eller 12 kronor 1 öre, *dels ock* det förhållandet, att kostnaderna för

neurokirurgiska kliniken vid serafimerlasarettet låg 51 procent högre än de genomsnittliga kostnaderna för lasarettets övriga kliniker. Statsbidraget, vilket var avsett att täcka merkostnaderna för den neurokirurgiska avdelningen, bestämdes således till 6 kronor per vård dag. Departementschefen framhöll emellertid, att den föreslagna beräkningsgrunden i viss mån innebar en nyhet, varför det låg i sakens natur, att framtida erfarenhet kunde giva vid handen, att enskildheterna i villkoren i ett eller annat avseende borde ändras. Även förändringar i penningvärdet kunde tänkas göra jämkningar påkallade. I dylik händelse finge givetvis bidragsfrågan upptagas till omprövning. Den genomsnittliga dagkostnaden för lasarettet i dess helhet har successivt stegrats och uppgick år 1952 till 44 kronor 41 öre. Då bidragsgrunderna icke ändrats, har Malmöhus läns landsting nödgats svara för betydande kostnader, som rätteligen bort ankomma på övriga intressenter. Nu angivna förhållanden gör det motiverat, att bidragsfrågan upptages till omprövning. Jag är emellertid icke beredd att nu tillstyrka någon höjning av till avdelningen utgående statsbidrag utan förordar, att statsbidragsfrågan upptages till prövning i ett senare sammanhang. Jag anser mig däremot sakna anledning motsätta mig av medicinalstyrelsen föreslagen ändring i gällande statsbidragsbestämmelser. Jag tillstyrker därför, att dessa bestämmelser med verkan fr. o. m. den 1 juli 1953 ändras på sätt medicinalstyrelsen föreslagit i syfte att möjliggöra för Malmöhus läns landsting att från övriga intressenter uttaga ersättning, som beräknas motsvara de verkliga vårdkostnaderna. Då gällande ersättningsgrunder tidigare underställts riksdagen, torde riksdagens utlåtande i ärendet böra inhämtas.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att godkänna av mig i det föregående förordade ändrade grunder rörande bestridande av driftkostnaderna för den neurokirurgiska avdelningen vid lasarettet i Lund, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953.

F. Civildförsvaret.

[5] **Utbildnings- och övningsverksamhet.** Från detta anslag bestrides bl. a. resekostnadsersättningar och traktamenten samt ersättning för mistad arbetsinkomst vid deltagande i utbildningskurs inom civilförsvaret, vilken anordnas av civilförsvarsstyrelsen eller länsstyrelse eller på dessa myndigheters föranstaltande (central kurs).

I skrivelse den 3 juni 1953 har *civilförsvarsstyrelsen* med överlämnande av yttranden av samtliga länsstyrelser gjort framställning om utfärdande av bestämmelser, som möjliggör, att hushållsarbetande kvinna utan egen arbetsinkomst ersättes för kostnader till följd av bortovaro från hemmet vid deltagande i central kurs. Styrelsen föreslår, att ersättning skall utgå med styrkta verkliga kostnaden, dock högst 20 kronor för dag, eller alternativt

med ett fixerat belopp om 20 kronor för dag. Till stöd för framställningen anför styrelsen.

Av inkomna yttranden har styrelsen funnit, att samstämmighet råder beträffande angelägenheten av att de kvinnor, som saknar egen arbetsinkomst, icke förorsakas ekonomisk förlust genom deltagande i civilförsvarsutbildning. Från ett flertal länsstyrelser har omvitnats huru gällande bestämmelser på kvinnohåll uppfattats som en undervärdering av hemarbetande kvinnas dagliga arbete. Detta har skapat misstämning och utlöst en för civilförsvaret skadlig negativ inställning till utbildningen och därmed till civilförsvaret i dess helhet. Betydande svårigheter vid rekryteringen av för civilförsvarsarbete lämpliga hemarbetande kvinnor har sålunda uppstått. Det har särskilt konstaterats, att den låga procenten kvinnor (ca 10 procent) bland civilförsvarets instruktörer till stor del beror på den här påtalade bristen i ersättningsbestämmelserna.

Över framställningen har *yttranden* avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, försvarets civilförvaltning, Sveriges civilförsvarsförbund, folkpartiets kvinnoförbund, Fredrika Bremerförbundet, högerns kvinnoförbund, kooperativa kvinnogillesförbundet, landsorganisationens kvinnoråd, svenska landsbygdens kvinnoförbund, Sveriges husmodersföreningars riksförbund, Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund och yrkeskvinnors samarbetsförbund.

Samtliga remissinstanser tillstyrker, att ersättning får utgå. Riksräkenskapsverket, Sveriges civilförsvarsförbund, Fredrika Bremerförbundet, högerns kvinnoförbund, svenska landsbygdens kvinnoförbund, Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund och yrkeskvinnors samarbetsförbund förordar alternativet med ett fixerat belopp om 20 kronor för dag. Statskontoret anser, att i avvaktan på närmare erfarenheter av eventuella ersättningsbestämmelsers verkningar ifrågasvarande personkategori bör begränsas att omfatta hemarbetande kvinna, som är gift eller har vårdnaden om egna barn, och föreslår ersättning med ett fixerat belopp om 8 kronor för dag, möjligen med viss behovsprövning i form av tillägg för varje hemmavarande barn under 16 år. Försvarets civilförvaltning ifrågasätter om högre belopp än 8 kronor för dag bör ifrågakomma. Folkpartiets kvinnoförbund förordar en fixerad ersättning utan att ange något visst belopp. Sveriges husmodersföreningars riksförbund tillstyrker det av civilförsvarsstyrelsen förordade alternativet med ersättning för styrkta kostnaden. Landsorganisationens kvinnoråd förordar ersättning med styrkta kostnaden utan maximering eller ett fixerat belopp, maximerat till 25 kronor för dag. Kooperativa kvinnogillesförbundet föreslår en fixerad ersättning med möjlighet till behovsprövad tilläggsersättning. Av de remissinstanser, som förordat ersättning med ett fixerat belopp utan skälighetsprövning, har de flesta framhållit, att detta alternativ skulle innebära ett förenklat förfarande både för myndigheterna och den ersättningsberättigade.

Vid sammanträde den 25 februari 1954 har riksskattenämnden uttalat, att ifrågasvarande ersättning till hushållsarbetande kvinna är att anse såsom skattepliktig inkomst för mottagaren.

Departementschefen. Resekostnadsersättningar och traktamenten till bl. a. civilförsvarschefer och vissa andra befattningshavare inom det allmänna civilförsvaret vid deltagande i central civilförvarsutbildning har utgått fr. o. m. kalenderåret 1942. I propositionen nr 294 till 1946 års riksdag föreslogs, att även ersättning för mistad arbetsinkomst skulle utgå till viss personal i det allmänna civilförsvaret, som deltog i dylik utbildning. Ersättningsnormerna anslöt sig nära till då gällande, motsvarande regler för civilförsvarschef och ställföreträdare för dylik. Nämnda ersättningsgrunder synes icke medge, att av civilförvarsstyrelsen föreslagen ersättning till hushållsarbetande kvinna vid deltagande i central civilförvarsutbildning får utgå. Frågan torde därför böra underställas riksdagen.

Jag finner det skäligt, att hushållsarbetande kvinna, som ej åtnjuter ersättning för mistad arbetsinkomst, erhåller gottgörelse för sina utgifter i anledning av deltagande i s. k. central kurs inom civilförsvaret. Civilförvarsstyrelsen har för sin del föreslagit ersättning med styrkta verkliga kostnaden, dock högst 20 kronor för dag. På grund av att förfarandet vid utbetalning av ersättning härigenom blir enklare förordar jag, att ersättning med ett fixerat belopp får utgå. Detta torde lämpligen tills vidare böra fastställas till femton kronor för dag. Jag förutsätter emellertid, att ersättningsgrunderna vid behov skall kunna jämkas av Kungl. Maj:t.

Kostnaderna i anledning härav torde böra bestridas från ifrågavarande anslag. Med hänsyn till att kostnaderna beräknas bli förhållandevis små är någon uppräknig av anslaget ej erforderlig.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att kostnaderna för ifrågakommande ersättningar till hushållsarbetande kvinna för deltagande i s. k. central kurs inom civilförsvaret må bestridas från förslagsanslaget till Utbildnings- och övningsverksamhet.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Sven Örtenberg.

Utgifter för statens kapitalfonder.

Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 och anför därvid följande.

Under den gångna delen av riksdagssessionen har i olika sammanhang äskats anslag till investeringar å tilläggsstat II till löpande riksstat. I enlighet med de principer som hittills tillämpats bör nu, då avskrivningsbehovet för de olika investeringarna kan överblickas, förslag om erforderliga avskrivningsanslag föreläggas riksdagen. Skulle nya avskrivningsbehov uppkomma eller ändring ske i de till grund för här beräknade avskrivningar liggande förhållandena förutsätter jag att vederbörliga tillägg och jämkningar vidtages av riksdagen.

Jag torde nu i korthet få redogöra för de olika fall, i vilka omedelbar avskrivning är påkallad beträffande investeringarna å tilläggsstaten.

Statens allmänna fastighetsfond. Investeringsanslagen till byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalts filial i Alnarp å 18 000 kronor samt till byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök å 70 000 kronor torde böra avskrivas i sin helhet, då investeringarna avser sådana arbeten, vilka icke väsentligt kommer att höja fastigheternas värden. Anslagen till ny ungdomsanstalt för svårbehandlade å 1 300 000 kronor, till nybyggnader för kemiska och biokemiska institutionerna vid universitetet i Uppsala m. m. å 950 000 kronor, till nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet å 750 000 kronor, till byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan å 425 000 kronor, till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. å 5 302 500

kronor, till nybyggnad för statens rättsläkarstation i Stockholm å 350 000 kronor samt till nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier å 1 275 000 kronor torde i enlighet med gällande regler böra avskrivnas med 50 procent. Övriga anslag avser medel till förvaltningsbyggnader och skall alltså avskrivnas med 25 procent.

Försvarets fonder. För investeringar i försvarets fastighetsfond beräknas avskrivningsbehovet schablonmässigt till 50 procent av den totala investeringen i var och en av fastighetsfondens delfonder med undantag för befästningars delfond, för vilken total avskrivning tillämpas. Kostnader för markförvärv avskrivs icke.

Under arméns, marinens och befästningars delfonder har äskats anslag om tillhopa 1 721 000, 350 000 respektive 8 109 000 kronor. Avskrivningsanslagen bör enligt nyss angivna principer upptagas med 860 500, 175 000 respektive 8 109 000 kronor.

Statens utlåningsfonder. Anslaget till lånefonden för insamling av skogsfrö å 100 000 kronor torde helt böra avskrivnas, då från fonden utlämnade lån löper räntefritt.

Fonden för låneunderstöd. Anslaget till lån till anordnande av allmänna samlingslokaler å 3 000 000 kronor torde enligt hittills tillämpade regler böra avskrivnas med 65 procent. Avskrivningsanslaget upptages alltså med 1 950 000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i härefter angivna fonder å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen

Statens allmänna fastighetsfond.

Justitiedepartementet:

Ny ungdomsanstalt för svårbehandlade 650 000

Kommunikationsdepartementet:

Ombyggnad av fastigheten Västertorn nr 2 i Stockholm 157 500
Grundförstärkning av residenset i Härnösand 100 000

Ecklesiastikdepartementet:

Nybyggnader för kemiska och biokemiska institutionerna vid universitetet i Uppsala m. m. 475 000
Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet 375 000

Jordbruksdepartementet:

<i>Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalts filial i Alnarp</i>	18 000
<i>Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök</i>	70 000
<i>Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan</i>	212 500

Inrikesdepartementet:

<i>Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.</i>	2 651 300
<i>Nybyggnad för statens rättsläkarstation i Stockholm</i>	175 000
<i>Nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier</i>	637 500

Försvarets fonder.**Försvarsdepartementet:***Försvarets fastighetsfond:*

<i>Arméns delfond</i>	860 500
<i>Marinens delfond</i>	175 000
<i>Befästningars delfond</i>	8 109 000

Statens utlåningsfonder.**Jordbruksdepartementet:**

<i>Lånefonden för insamling av skogsfrö</i>	100 000
---	---------

Fonden för låneunderstöd.**Socialdepartementet:**

<i>Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler</i>	1 950 000
--	-----------

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Otto Winther.

Bilaga 11.

Statens allmänna fastighetsfond.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om utlämnande av ett räntefritt stående lån från den å statens allmänna fastighetsfond under beskickningsfastigheternas delfond upptagna anslagsposten till hyres- och arrendeutgifter m. m.

Anslagsposten till *Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden* under beskickningsfastigheternas delfond av statens allmänna fastighetsfond är för budgetåret 1953/54 uppförd med 1 485 000 kronor.

I propositionen 1952:152 uttalades, bland annat, att på grund av de betydande representationsförpliktelser, som åvilade de lönade svenska konsulerna i Förenta Staterna, tjänstebostäder anskaffats för generalkonsulerna i New York och San Francisco samt konsuln i Minneapolis. I anslutning härtill framhölls, att det borde undersökas, vilka möjligheter som kunde föreligga att genom förvärv eller förhyrning av fastighet tillhandahålla jämväl generalkonsuln i Chicago en lämplig tjänstebostad. I fråga om principerna för tillgodoseende av utrikesförvaltningens olika lokal- och fastighetsbehov anfördes, att uppkommande kostnader för anskaffande av bl. a. personalbostäder åt tjänstemän inom utrikesrepresentationen m. m. genom förvärv av exempelvis en bostadsrätt borde bestridas från — beroende på de legala förutsättningar, under vilka förvärvet ägde rum — antingen det under statens allmänna fastighetsfond uppförda investeringsanslaget till Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen, eller den å fastighetsfondens stat under beskickningsfastigheternas delfond uppförda anslagsposten till Hyres- och arrendeutgifter m. m. Riksdagen lämnade Kungl. Maj:ts förslag utan erinran.

I skrivelse den 21 december 1953 har *sändebudet i Washington* meddelat, att bostadsfrågan för generalkonsuln i Chicago ännu icke kunnat genom statens försorg tillfredsställande lösas. Till följd av det i Chicago rådande läget på bostadsmarknaden vore det svårt att förvärva eller förhyra lämpliga bostäder annat än till högt uppskrivade priser. År 1951 kunde man dock anskaffa en i och för sig lämplig bostadslägenhet för generalkonsuln genom att innehavaren av posten, Gösta Oldenburg, med anlitan av upplånat kapital förvärvade 30 aktier i ett fastighetsbolag till ett pris av 22 500 dollar eller i svenskt mynt 116 500 kronor. Såsom säkerhet för det av Oldenburg upptagna lånet, som löper med 5 procent ränta, har i bank deponerats de förvärvade aktierna.

Företagna undersökningar har givit vid handen, att kostnader för förvärv av annan lämplig bostad för generalkonsuln i Chicago kan beräknas uppgå till 400 000 à 450 000 kronor. Med hänsyn härtill och då ett bibehållande tills vidare av den nuvarande lägenheten även ur andra synpunkter än ekonomiska torde vara den mest fördelaktiga lösningen av generalkonsulns bostadsfråga, föreslår sändebudet, att statsverket övertager det ekonomiska ansvaret för bostadslägenheten genom att inlösa förenämnda lån å 116 500 kronor. Härvid förutsattes, att de av Oldenburg numera in blanco transporterade aktierna skall deponeras såsom säkerhet hos beskickningen i Washington. Sändebudet föreslår vidare, att Oldenburg beredes ersättning med 4 306 dollar, eller i svenskt mynt 22 305 kronor, utgörande kostnaderna för vissa vid tillträdet erforderliga reparationsarbeten. Härutöver äskas för vissa såsom nödvändiga ansedda iståndsättningsarbeten samt smärre reparationer inom lägenheten ett belopp av 6 482 dollar, eller i svenskt mynt 33 577 kronor. De sammanlagda utgifterna skulle alltså uppgå till $(116\,500 + 22\,305 + 33\,577 =)$ avrundat 172 000 kronor.

I skrivelse den 16 januari 1954 har *byggnadsstyrelsen* tillstyrkt, att statsverket inlöser det av Oldenburg i sammanhang med bostadsfrågans ordnande upptagna lånet. Enligt styrelsen bör ersättning för reparationskostnader samt kostnader för erforderliga iståndsättningsarbeten jämte smärre målningsarbeten kunna begränsas till 22 000 kronor respektive 28 500 kronor. Styrelsen har ansett ifrågavarande belopp, sammanlagt 167 000 kronor, böra bestridas från den å fastighetsfondens stat under beskickningsfastigheternas delfond upptagna delposten till Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden. Den årliga hyran har av byggnadsstyrelsen beräknats till 28 000 kronor.

Departementschefen. Frågan om anskaffande av ny bostad för generalkonsuln i Chicago aktualiserades år 1950. Byggnadsstyrelsen hade vid besiktning funnit den tidigare bostaden ur olika synpunkter mindre ändamålsenlig. Avsevärda svårigheter visade sig dock föreligga att till rimligt pris inköpa eller förhyra lämplig lägenhet. Då möjlighet yppades att genom förvärv av visst antal aktier i ett fastighetsbolag anskaffa en tillfredsställande bostad var därför omedelbara åtgärder påkallade. Det var mot bakgrunden härav som generalkonsuln Gösta Oldenburg i eget namn och med

anlitande av medel, som han själv upplånade, inköpte de ifrågavarande aktierna. Transaktionen ägde rum efter samråd med sändebudet i Washington. Avsikten var att Oldenburgs aktieinnehav, som är att jämställa med en bostadsrätt, sedermera skulle överföras på svenska staten.

Vid den utredning angående förutsättningarna för en dylik överlåtelse, som verkställdes inom utrikesdepartementet, har det emellertid visat sig att av formella skäl en överföring av aktieinnehavet och därmed av bostadsrätten på svenska staten icke är möjlig. Jag anser mig därför förhindrad att tillstyrka att staten löser det av Oldenburg upptagna lånet. Med hänsyn till att kostnaderna för förvärv av en ny bostad, enligt vad som inhämtats, kan komma att uppgå till mellan 400 000 och 450 000 kronor och sålunda den av Oldenburg på privat väg anskaffade lägenheten ur ekonomisk synpunkt är den för närvarande mest lämpliga, synes staten på annat sätt böra medverka till att lägenheten tills vidare bibehålles såsom konsulsbostad och det ekonomiska ansvaret härför övertages av staten. Till det ändamålet förordar jag, att Oldenburg beredes möjlighet att inlösa det av honom upptagna banklånet genom att staten till honom utlämnar ett räntefritt stående lån. Det erforderliga beloppet, 116 500 kronor, synes lämpligast böra belasta den å staten för statens allmänna fastighetsfond under beskicksningsfastigheternas delfond uppförda utgiftsposten till hyres- och arrendeutgifter m. m. Såsom villkor för erhållande av lånet bör gälla, att aktierna, vilka av Oldenburg numera är transporterade in blanco, deponeras såsom säkerhet. Försäljning av aktierna förutsättes skola ske vid lägligt tillfälle. Den inflytande köpeskillingen skall i sin helhet tillgodoföras den å staten för statens allmänna fastighetsfond upptagna inkomstposten Diverse inkomster: Beskicksningsfastigheternas delfond, därvid statens fordran mot Oldenburg upphör.

Mot byggnadsstyrelsens beräkningar av kostnaderna för erforderliga iståndsättningsarbeten m. m. samt ersättning för redan vidtagna reparationsarbeten har jag ingen erinran. Även dessa kostnader torde få belasta förenämnda, förslagsvis betecknade utgiftspost å fastighetsfondens stat.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att till generalkonsul Gösta Oldenburg må på i det föregående angivna villkor utlämnas ett räntefritt stående lån å 116 500 kronor att utgå från den å staten för statens allmänna fastighetsfond under beskicksningsfastigheternas delfond upptagna delposten till Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Otto Winther.

Kapitalinvesteringar.

Försvarsdepartementet.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Torsten Nilsson, anmäler härefter under försvarsdepartementets handläggning hörande ärende angående kapitalinvestering å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54.

IV. Försvarets fonder.

A. Försvarets fastighetsfond.

Arméns delfond.

[1] 9 a. Reparation av brandskadad byggnad. Vid brand den 28 april 1952 i mässbyggnaden vid Livregementets husarer förstördes byggnadens övervåning och vindsvåning. Bottenvåningen blev starkt brandskadad.

Fortifikationsförvaltningen har i skrivelse den 16 april 1953 framlagt förslag till om- och tillbyggnad m. m. av ifrågavarande mässbyggnad för en total kostnad av 616 000 kronor. Härav belöper 180 000 kronor på reparation av de skador som förorsakats av branden. Ämbetsverket hemställer att särskilda medel ställes till förfogande för att täcka sistnämnda kostnader.

Statskontoret har i utlåtande den 8 februari 1954 förklarat att fortifikationsförvaltningens framställning icke givit anledning till erinran.

Departementschefen. Jag tillstyrker att medel ställes till förfogande för ifrågavarande ändamål och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Kungl. Maj:ts proposition nr 150.

att till *Reparation av brandskadad byggnad* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 180 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Brita Wassén.

Bilaga 13.

Kapitalinvesteringar.

Jordbruksdepartementet.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup, anmäler härefter under jordbruksdepartementet hörande ärende angående kapitalinvesteringar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 samt anför därvid följande.

V. Statens utlåningsfonder.

10 a. **Lånefonden för insamling av skogsfrö.** Vid 1949 års riksdag (Prop. 1949:2; Rskr. 21) beslöts inrättandet av en statlig utlåningsfond, benämnd lånefonden för insamling av skogsfrö. Såsom kapital för fonden har å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 anvisats ett investeringsanslag av 500 000 kronor. Vid utgången av budgetåret 1952/53 förelåg i fonden ett outnyttjat belopp av 50 000 kronor. Enligt beslut av 1953 års riksdag (Rskr. 90) må nyssnämnda anslag användas under budgetåret 1953/54 för det med anslaget avsedda ändamålet.

Under återopande av vad jag i det föregående anfört vid anmälan av under jordbruksdepartementet hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54, punkten 2, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lånefonden för insamling av skogsfrö* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 150.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Arne Beckman.

Bilaga 14.

Kapitalinvesteringar.***Inrikesdepartementet.***

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1954.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund, anmäler härefter under inrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvesteringar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 samt anför därvid följande.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

[1] 46 a. Nybyggnad för statens rättsläkarstation i Stockholm. 46 b. Nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier. Under förstnämnda rubrik har av riksdagen för budgetåret 1948/49 anvisats ett investeringsanslag av 1 500 000 kronor, varav cirka 90 000 kronor för vaktmästarbostad m. m. Till Nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier har för budgetåren 1949/50 och 1951/52 såsom investeringsanslag anvisats tillhoppa 2 800 000 kronor. Härjämte har å ett under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1950/51 uppfört reservationsanslag till Tandläkarhögskolan i Stockholm: Inredning av vissa lokaler beräknats ett belopp av 95 000 kronor avseende fast inredning för vissa lokaler inom laboratoriebyggnaden, vilka skulle disponeras av tandläkarhögskolan.

I skrivelse den 31 augusti 1953 har *byggnadsstyrelsen* hemställt om anvisande av ytterligare medel till förenämnda byggnadsföretag. Båda företagen ingår bland de byggnadsarbeten, för vilka på grund av allmän byggnadskostnadsstegring uppkomna merkostnader förutsatts skola bestridas från det kollektiva anslaget till Merkostnader för vissa byggnadsarbeten. Av detta anslag beräknar styrelsen kunna disponera, för rättsläkarstationen 365 000 kronor samt för rättskemiska och farmaceutiska laboratorierna

1 550 000 kronor eller tillhopa 1 915 000 kronor. Härutöver beräknas vissa merkostnader av sådan art uppstå, att de icke lämpligen bör eller kan ersättas från nämnda kollektivanslag.

Då byggnadsföretagen kostnadsberäknades, förelåg icke några närmare utarbetade program för värme-, sanitets-, ventilations- och elektriska installationer. Kostnaderna härför uppskattades med ledning av de erfarenheter, som vunnits vid uppförandet av byggnader med likartade laboratorier, som uppförts omedelbart före det senaste världskriget. Under kriget och åren omedelbart därefter har emellertid forskningen inom skilda vetenskapliga områden i mycket hög grad gått framåt, vilket medfört väsentligt ökade krav på installationer av nämnda slag. För att i möjligaste mån anpassa nu förevarande laboratorier till moderna forskningsmetoder har det blivit nödvändigt att avsevärt höja standarden på sådana installationer. Trots att styrelsen så långt det varit möjligt sökt begränsa denna standardhöjning, har vissa merkostnader utöver vad som rimligen kunnat förutses vid kostnadsberäkningarna uppstått, framför allt i fråga om de rörtekniska installationerna. I samband med de utökade installationerna har därjämte vissa byggnadsarbeten måst utföras. Beträffande nybyggnaden för rättskemiska och farmaceutiska laboratorier har vidare bergsprängning måst företagas i betydligt större utsträckning än vad grundundersökningsresultaten givit vid handen, varjämte den del av byggnadens grund, som icke ligger direkt på berget utan på pelare till berg, måst utföras under mycket otjänliga väderleksförhållanden. På grund härav uppkomna merkostnader, som styrelsen tills vidare till viss del förskottat från nämnda kollektivanslag, framgår av nedanstående sammanställning:

Byggnadsföretag	Merkostnader för		Byggnadsarbeten i samband med utökade installationer	Summa
	rörinstallation	elininstallation		
Statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier.....	800 000	300 000	¹ 175 000	1 275 000
Statens rättsläkarstation vid Stockholm	300 000	—	50 000	350 000
Summa	1 100 000	300 000	225 000	1 625 000

Totalkostnaderna kommer sålunda att uppgå till sammanlagt (1 500 000 + 2 895 000 + 1 915 000 + 1 625 000) 7 935 000 kronor. Byggnadernas sammanlagda volym uppgår till (24 000 + 9 930) 33 930 kubikmeter och volympriset således i genomsnitt till 234 kronor per kubikmeter. Hittills gjorda kostnadsjämförelser utvisar, att byggnadskostnaden per kubikmeter byggnadsvolym i huvudsak ansluter sig till motsvarande kostnad för andra laboratorier av likartat slag.

¹ Härav 75 000 kronor för försvärad grundläggning

För ifrågavarande båda byggnadsföretag erfordras således ett särskilt tilläggsanslag av 1 625 000 kronor. Då arbetena beräknas bli helt färdigställda under innevarande budgetår, bör erforderliga medel anvisas å tilläggsstat för budgetåret 1953/54.

Med anledning av byggnadsstyrelsens framställning uppdrog Kungl. Maj:ten genom beslut den 6 november 1953 åt *statens sakrevision* att verkställa utredning rörande de av styrelsen anmälda merkostnaderna. Sakrevisionen har med skrivelse den 22 februari 1954 inkommit med resultatet av nämnda utredning och anför därvid bl. a. följande.

Någon detaljgranskning av uppkomna standardhöjningar har icke varit möjlig, enär byggnadsstyrelsen icke kunnat prestera vare sig detaljerade kostnadsberäkningar eller detaljritningar över byggnaderna såsom de ursprungligen planerats. Det har ej heller varit möjligt att direkt fastställa den värdemässiga storleken av standardhöjningarna genom jämförelse enbart mellan beräknade och verkliga kostnader, eftersom i de sistnämnda inrymmes avsevärda kostnadsstegringar, betingade av den allmänna kostnadsnivåns höjning. Genom att först beräkna storleken av dessa kostnadsstegringar för byggnads-, rör- och elarbeten, vilket skett med utgångspunkt från de ursprungliga schematiskt uppskattade kostnaderna och med ledning av byggnadskostnadsindex, har därefter standardhöjningskostnaderna kunnat beräknas på motsvarande arbeten. Skillnaden mellan å ena sidan summan av de kalkylerade kostnaderna och de allmänna kostnadsstegringarna samt å andra sidan av de verkliga kostnaderna kan betraktas som kostnadsökning avhängig av standardhöjning.

Resultatet av beräkningarna framgår av följande sammanställning:

Byggnad m. m.	Ursprungl. kostn.-ber.	Allm. kostn.-stegring	Standardhöjning	Ofördelade kostnader	Summa
Rättsläkarstationen	1 410 000	314 047	329 804	—	2 053 851
Rättskemiska och farmaceutiska laboratorierna	2 800 000	1 516 544	1 210 790	—	5 527 334
	4 210 000	1 830 591	1 540 594	—	7 581 185
Bostadshuset	90 000	46 777	—	—	136 777
Tandläkarhögskolans lokaler	95 000	—	—	—	95 000
Ej påförd centraladministration	—	—	—	122 038	122 038
Summa	4 395 000	1 877 368	1 540 594	122 038	7 935 000
Disponerale resp. för standardhöjning' äskade medel	4 395 000	1 915 000	1 625 000	—	7 935 000

Under standardhöjning har inräknats de merkostnader, som uppkommit genom att byggnadernas volym ej oväsentligt ökats. Vid de ursprungliga kostnadsberäkningarna uppskattades rättsläkarstationens volym till 8 400 m³ (exkl. bostadshuset) och laboratoriehushets till 20 000 m³, medan de uppförda byggnadernas volym är 9 100 (exkl. bostadshuset) resp. 24 000 m³. Volymskillnaden beror på att kulvertar, fläktrum och liknande utrymmen endast delvis medtagits å de ritningar, efter vilka kostnadsberäkningarna utfördes.

Byggnadernas standard har vid utredningen bedömts med hänsyn till dels de allmänna krav, som bör ställas på utformning och inredning av statliga förvaltningsbyggnader, dels de laboratoriemässiga kraven på byggnadernas förseende med olika installationer. Ingen anmärkning synes kunna riktas mot byggnadernas allmänna standard, vilken såväl byggnadstekniskt som inredningsmässigt på inett sätt kan betecknas som hög. Ej heller laboratoriestandarderna har befunnits vara för hög. Rör- och elinstallationerna har visserligen varit mycket kostsamma, men med hänsyn till nutida krav och laboratoriernas arbetsuppgifter synes de vara rätt avpassade. Merkostnaden för grundsprängningsarbeten kan enligt sakrevisionens mening icke läggas byggnadsledningen till last, då dylika överraskningar kan inträffa, utan att det därför är fråga om bristfälliga grundundersökningar.

Av sammanställningen framgår, att styrelsens anslagsäskanden med i runt tal 122 000 kronor överstiger de kostnader, som redovisningsmässigt påförts byggnadsföretagen. Beloppet representerar andel i byggnadsbyråns administrationskostnader — avlöningar, expenser och resor — som förskottvis bestrides av styrelsen. Dessa kostnader skall täckas av byggnadsmedel. Under budgetåret 1952/53 beräknades administrationsutgifterna för arbeten i egen regi uppgå till 4,85 procent av verkställda utbetalningar avseende de byggnadsföretag, vilkas anslag tålde ytterligare belastning. Ehuru storleken av de verkliga administrationskostnaderna är oviss, skulle med tillämpning av nämnda procentsats de för rättsläkarstationen samt för rättskemiska och farmaceutiska laboratorierna uppförda byggnaderna belastas med i runt tal 376 000 kronor. I de på dessa byggnadsföretag hittills bokförda kostnaderna har inräknats i runt tal 67 000 kronor, vartill skulle komma nämnda 122 000 kronor. Administrationskostnaderna skulle sålunda bli ersatta med sammanlagt (67 000 + 122 000) 189 000 kronor, vilket belopp understiger de verkliga utgifterna för administrationen. Det må nämnas, att cirka 5 procent i administrationskostnader vid egenregiarbeten kan anses godtagbart.

Sakrevisionen anför vidare, att den för att bedöma, huruvida arbetena bedrivits ekonomiskt, inhämat uppgifter dels beträffande all arbetad timtid, dels beträffande den timtid, som fullgjorts som s. k. dagtid (tid, som åtgått för att utföra ej ackordsatta arbeten). Redovisade dagtider synes vid jämförelse med all arbetad tid vara godtagbara, och någon anmärkning kan i detta avseende ej riktas mot den ansvariga byggnadsledningen.

Byggnadsstyrelsens uttalande, att kubikmeterkostnaden för här berörda byggnader i huvudsak ansluter sig till motsvarande kostnad för andra laboratorier av likartat slag, kan sakrevisionen vitsorda. Om kostnaderna för bostadshuset och dess volym, 137 000 kronor resp. cirka 830 m³, frånräknas, samt en uppskattad resterande del av byggnadsbyråns administrationskostnader, 180 000 kronor, tillägges, uppgår kostnaden per kubikmeter till (7 978 000: 33 100 m³) 241 kronor. Denna kubikmeterkostnad är visserligen icke särskilt låg, men överstiger å andra sidan ej motsvarande kostnad för vissa andra privat uppförda laboratoriebyggnader.

Orsaken till att de av styrelsen ursprungligen upprättade kostnadsberäkningarna, bortsett från inträffade allmänna kostnadsstegringar, icke på långt när överensstämmer med de verkliga kostnaderna torde vara en anmärkningsvärt otillfredsställande planering av byggnadsprojekten, oaktat dessa varit föremål för olika överväganden mellan åren 1947 och 1950, under vil-

ket sistnämnda år byggnadsarbetena påbörjades, och någon tidsbrist ej hindrat utarbetandet av detaljerade ritningar och beräkningar. Det må dock nämnas, att styrelsen vid framläggande av sina förslag reserverat sig för inträdande kostnadsökningar och att detaljritningar icke förelegat vid statsmakternas behandling av anslagsfrågorna. Utvecklingen inom den vetenskapliga forskningen liksom inom andra verksamhetsområden har gått snabbt framåt under och åren omedelbart efter det senaste världskriget, men har icke påverkat byggnadsföretagen under den relativt långa planläggningstiden. Först sedan arbetena kommit igång, har hänsyn tagits till denna utveckling.

Även kostnadsredovisningen synes ha varit otillfredsställande. Något enhetligt system har icke funnits. Redovisningen bör medge kontinuerlig överblick över kostnadsläget för pågående byggnadsföretag och därigenom möjliggöra ett snabbt konstaterande av inträffade kostnadsstegringar. Vid sådant förhållande blir förekomna anslagsöverskridanden redan på ett tidigt stadium kända och därav betingade åtgärder kan vidtagas i tid. Såväl projektering som kostnadsredovisning är av sådan betydelse för det ekonomiska bedrivandet av byggnadsverksamheten, att en ändring av principerna härutinnan är oundgängligen nödvändig. Enligt vad sakrevisionen erfarit av byggnadsstyrelsen pågår emellertid sedan någon tid tillbaka inom styrelsen såväl en översyn av kostnadsredovisningen som en undersökning i syfte att få till stånd ändrade principer rörande projektering av byggnadsföretag och sättet för medelsanskaffningen härför. Med hänsyn härtill anser sig sakrevisionen f. n. icke böra närmare ingå på berörda frågor.

Vad slutligen angår frågan om medelsbehovet för nu förevarande byggnadsföretag, anser sig sakrevisionen under åberopande av det anförda icke kunna göra erinran mot en ytterligare medelsanvisning med 1 625 000 kronor.

Sakrevisionen framhåller i detta sammanhang, att — såsom närmare framgår av propositionen nr 108 till 1948 års riksdag (s. 6, 23) — det enligt avtal ankommer på Stockholms stad att bidra till kostnaderna för uppförande av rättsläkarstationen. Stadens bidrag har förutsatts skola tillföras den på investeringsstaten för statens allmänna fastighetsfond uppförda titeln bidrag från kommuner. Bidraget hänförs till kostnaderna för den i anslutning till rättsläkarstationen uppförda politiinrättningen, vilka kostnader enligt avtalet ansetts böra utgöra 85 procent av ett på särskilt sätt beräknat belopp av 312 000 kronor eller i runt tal 265 000 kronor. Det har dock förutsatts, att hänsyn skall tagas till den förändring i kostnaderna, som kunde inträffa under tiden fram till byggnadsföretagets färdigställande. Sakrevisionen utgår från att byggnadsstyrelsen snarast vidtager åtgärder för att statsverket tillföres såväl den i avtalet bestämda ersättningen som därå belöpande mot inträffade prisökningar å material och arbetskraft svarande belopp. Jämväl frågan om standardhöjningens inverkan på kostnaderna i detta hänseende bör därvid beaktas.

Departementschefen. Enligt vad som framgår av sakrevisionens utredning synes anledningen till de i fråga om nybyggnaderna för rättsläkarstationen i Stockholm samt rättskemiska och farmaceutiska laboratorier uppkomna betydande merkostnaderna närmast vara att hänföra till bristande planläggning av och kostnadsredovisning för ifrågakvarande byggnadsprojekt. I båda dessa hänseenden pågår emellertid inom byggnadsstyrelsen en undersökning för att få till stånd ändrade principer. Någon anmärkning synes icke kunna riktas vare sig mot byggnadernas allmänna standard eller laboratoriestandarden. Med hänsyn härtill och då sakrevisionen icke ansett sig kunna göra någon erinran mot den föreslagna medelsanvisningen, anser jag mig böra tillstyrka byggnadsstyrelsens förslag om anvisande å tilläggsstat av ytterligare medel för att täcka de sålunda uppkomna merkostnaderna. För ändamålet torde böra anvisas två investeringsanslag om 350 000 resp. 1 275 000 kronor. Jag förutsätter slutligen, att byggnadsstyrelsen vidtager erforderliga åtgärder för att tillföra statsverket på Stockholms stad belöpande andel av kostnaderna för rättsläkarstationens lokaler.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 anvisa

a) till *Nybyggnad för statens rättsläkarstation i Stockholm* ett investeringsanslag av 350 000 kronor;

b) till *Nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier* ett investeringsanslag av 1 275 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Sven Örtenberg.

*Bihang.***Förteckning**

över av Kungl. Maj:t hos riksdagen år 1954 äskade anslag å tillläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 utöver de i propositionen nr 2 upptagna anslagen.

Driftbudgeten.**A. Egentliga statsutgifter.**

	Kronor
<i>II. Justitiedepartementet.</i>	
C: 16 Kostnader för viss försöksverksamhet vid hovrätter och domsagor, <i>reservationsanslag</i>	43 000
<i>III. Utrikesdepartementet.</i>	
C: 13 Tillfälliga representationskostnader, <i>reservationsanslag</i>	15 000
<i>IV. Försvarsdepartementet.</i>	
Armén:	
Intendenturmateriel m. m.	
C: 23 a Återanskaffning av vissa inventarier	39 000
Marinen:	
Flytande materiel, vapenmateriel m. m.	
C: 72 a Återanskaffning av viss sjökabel, m.m. <i>reservationsanslag</i>	130 000
	<u>169 000</u>
<i>V. Socialdepartementet.</i>	
C: 8 Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m., <i>reservationsanslag</i>	20 000 000
G: 11 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	50 000
	<u>20 050 000</u>
<i>VI. Kommunikationsdepartementet.</i>	
Väghållningen på landet samt i städer och stadsliknande samhällen, där kronan är väghållare:	
B: 17 Vissa vägbyggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	15 000 000
Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen, som är väghållare:	
B: 22 Bidrag till byggande av vägar och gator, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	1 500 000
B: 36 Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp, <i>reservationsanslag</i>	3 000 000
I: 9 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	75 000
	<u>19 575 000</u>

		Kronor
<i>VII. Finansdepartementet.</i>		
Mynt- och justeringsverket:		
C: 11	Nyanskaffning av vissa maskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	18 700
<i>IX. Jordbruksdepartementet.</i>		
Skogsvård m. m.:		
Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:		
J: 27	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	50 000
J: 29	Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, <i>reservationsanslag</i>	100 000
		150 000
<i>X. Handelsdepartementet.</i>		
H: 15	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	100 000
		40 120 700
Säger för egentliga statsutgifter		

B. Utgifter för statens kapitalfonder.

III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

B. Statens allmänna fastighetsfond.

J u s t i t i e d e p a r t e m e n t e t :		
2	Ny ungdomsanstalt för svårbehandlade (III: 2), <i>reservationsanslag</i>	650 000
K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :		
15 a	Ombyggnad av fastigheten Västertorn nr 2 i Stockholm (III: 15 a), <i>reservationsanslag</i>	157 500
15 b	Grundförstärkning av residenset i Härnösand (III: 15 b), <i>reservationsanslag</i>	100 000
E c k l e s i a s t i k d e p a r t e m e n t e t :		
18 a	Nybyggnader för kemiska och biokemiska institutionerna vid universitetet i Uppsala m. m. (III: 18 a), <i>reservationsanslag</i>	475 000
24	Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet (III: 24), <i>reservationsanslag</i>	375 000
J o r d b r u k s d e p a r t e m e n t e t :		
33 a	Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalts filial i Alnarp (III: 33 a), <i>reservationsanslag</i>	18 000
34	Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (III: 34), <i>reservationsanslag</i>	70 000
36	Byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan (III: 36), <i>reservationsanslag</i>	212 500
I n r i k e s d e p a r t e m e n t e t :		
43	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. (III: 43), <i>reservationsanslag</i>	2 651 300
46 a	Nybyggnad för statens rättsläkarstation i Stockholm (III: 46 a), <i>reservationsanslag</i>	175 000
46 b	Nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier (III: 46 b), <i>reservationsanslag</i>	637 500
		5 521 800

Kronor

C. Försvarets fonder.

Försvarsdepartementet:

Försvarets fastighetsfond:

1	Arméns delfond (IV: A: 3, 6, 7, 9 a), <i>reservationsanslag</i>	860 500
2	Marinens delfond (IV: A: 14), <i>reservationsanslag</i>	175 000
4	Befästningars delfond (IV: A: 26, 28, 29, 33 a, 34), <i>reservationsanslag</i>	8 109 000
		9 144 500

D. Statens utlåningsfonder.

Jordbruksdepartementet:

5 a	Lånefonden för insamling av skogsfrö (V: 10 a), <i>reservationsanslag</i>	100 000
-----	---	---------

E. Fonden för låneunderstöd.

Socialdepartementet:

3	Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler (VI: 4), <i>reservationsanslag</i>	1 950 000
	Säger för utgifter för statens kapitalfonder	16 716 300
	Summa för driftbudgeten	56 837 000

Kapitalbudgeten.

Kapitalinvesteringar.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

Inrikesdepartementet:

43	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.	5 302 500
46 a	Nybyggnad för statens rättsläkarstation i Stockholm	350 000
46 b]	Nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier	1 275 000
		6 927 500

IV. Försvarets fonder.

A. Försvarets fastighetsfond.

Arméns delfond:

3	Byggnadsåtgärder erforderliga för effektivisering av värnpliktsutbildningen	191 000
7	Vissa byggnadsarbeten för armén	350 000
9 a]	Reparation av brandskadad byggnad	180 000
	Marinens delfond:	
14	Vissa byggnadsarbeten för marinen	350 000
	Befästningars delfond:	
26	Vissa ammunitionsförråd	1 065 000
28	Uppställningsplatser för radarstationer	530 000
29	Vissa fortifikatoriska anordningar för kustartilleribatterier	764 000
33 a	Anordnande av vissa förråd för marinen m. m.	410 000
34	Övriga befästningsarbeten	5 340 000
		9 180 000

Kronor

V. Statens utlåningsfonder.

	Jordbruksdepartementet:	
10 a	Lånefonden för insamling av skogsfrö	100 000

VI. Fonden för låneunderstöd.

	Socialdepartementet:	
4	Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler	3 000 000
	Säger för kapitalbudgeten	19 207 500